

Nr. 1179

Virrvarr

TAVET MUTSU Teaterkirjastus

W i r r w a r r

Mäljamäng 5. waatuses. Kotzebue järelle M. Kitzberg.

Tegelased. *)

Jaak Tasandus, karjamõisa rentnik.

Kadri, tema naine.

Doora, tütar.

Prits Anilane, sugulane, kasupoeg.

Allohwitser Tasandus.

Tiiu, tütar.

Selikuur.

Janka, Selikuuri poisj.

Kiinu, köögitudruk.

Döwacht.

Talusulaseid ja poisje.

ENSV
Riiklik Avalik
Raamatukogu

Ueg — olewik. Koht — Suurtalu Mulgimaal.
Mängu kestvus — õhtut täitew.

Rekwisiidid.

Esimene waatus. Kiinu: pada, tangid,
Tiiu: käsitöö, taldrekud, laus weega ja tassid.

Teine waatus. Jaak: kaks karpi tanudega.
Selikuur: mapp kirjadega. Doora: mapp kirjadega.
Tiiu: linakoonal. Kadri: must loor-rätt.

Kolmas waat. Prits: wana kuub ja wihmawari.

Neljas waatus. Doora: küünal ja walge tondirüü.
Kadri: walge tondirüü. Jaak: lamp.

Viies waatus. Kadri: testament. Selikuur: kiri. Allohwitser Tasandus: kirjad.

*) Näidendi ettekandmiseks saab Lawet Mutsu teatriraamatukogust mängimisloa ja tegelastele wastaw arw raamatuid. — Peاراامату kui ka osade ära kirjutamise on keelatud!

L a w a.

Jaak Tasanduse suurtalu elutuba. Doal üks
kestkuts ja kummagil pool kaks kõrwalust. Tawa-
line rikkama talukambri sisesesead. Puhtus ja kord.

Sisuseletus.

Kadri ja Jaak Tasandustel on kasulasteks
Brits ja Anilane ja Jaagu wennatütar Tiit.
Kuna Britsu isal, kes surnud, 5000 krooni järele
jäi, Kadri aga raha peale hammast ihub, siis
tahab ta, et Brits tema tütre Doora omale nai-
seks wõtaks. Juba Britsu isa haiguse ajal mõl-
gutas Kadri seda kawatust ning awaldas haige
peale mõju, et see testamendis waranduse ainult
siis Britsule lubas, kui see Doora ksisib. Kuid
Brits ei pööra Doora peale sugugi tähelepanu, sest
et see on kergemeelne tüdruk, waid armastab
Tiit. Doora peab aga Britsu külmuse põhjuselt
armukadedust tema austaja Selikuuri vastu ning
käseb wiimast silmakirjaks Tiitusse armuda. Et
Selikuur aga tõelikult Tiitusse armub, siis kor-
raldab Brits, et armastatud neidu omale wõita,
koomilise wirrwarri, mille järeldusel kõik paljas-
tub ja armastajad teineteist leiawad. Kogu see
wirrwarri aga laheneb sellase põnewuse ja huumo-
riga, et naerunärwid päris wäsjida ahwardawad.

AR

Fr. R. Kreuzwald
nim. Eesti Riiklik
Raamatukogu

Ar 92.
Katzelue

43279

Esimene waatus.

(Jaak, Brits ja Selikuur istuwad toolidel laua ümber ja magawad, kusjuures pead tokku puutuwad. Mõne hetke pärast astuwad sisse Kadri, Doora ja Tiiu. Waatawad tultuwaid mehi.)

Kadri. Seda ma arwasin! Seal nad istuwadki kolmekesi ja magawad rahulikult!

Doora. Hm! Ja nagu näib, magawad nad nii raskesti, et midagi ei kuule. (Hüüab uksele.) Riinu, too ruttu kõõgisti wana lõhkeine pada tuppa!

Kadri. Mõnda magab isa alati, kui ta aga wähegi mahti saab. Kui ta mul kosjas käis, kell wõis wiist umbes 9 öhtul olla, siis jäi ta minu käepalumise juures magama ja pulmapäewa öhtul norstas ta pulmalaual mis wõis.

Doora. Et papa magab, sellest saab ju igaüks aru, sest wanainimesele kulub puhkusaeg ära, kuid, et minu mõlemad kojilased sama asja harrastawad, see on imelik!

Kadri. Kuidas nii — kaks kojilast! Oled paljunõudja!

Doora. Aga mammakene, see pole weel midagi! Igas sõrmes sõrmus ja iga sõrmuse jaoks kojija, see on praeguse aja uuem mood.

Kadri. Minu pärast otgu sul neid kas wõi sada, kuid ma annan sulle siis nõu, et ja ette waataksid. (Tasa.) Sinu tulewane õnn seisab ainult onupojas Britsus. Kui tema sind ei wõla, oled sina ja ka meie kõik pankrotis!

Doora. Sellest ju Brits kuidagi ei pääse. Tema kadund isa testamenti läheb ju selge sõnaga

et Brits mind omale naisjeks peab wõtma, ehk wastasel korral pool warandust mulle andma peab.

K a d r i. See on ju kõik wäga hea, kuid 5000 krooni on ju ikkagi parem kui 2500 krooni! Siis tahsin ma veel öelda, et see asi wõimalikult ruttu tuleb joonde ajada, sest oma wahel öeldud — saab Brits juba homme täisealijeks! Suureks õnneks ei tea ta seda ise, sest ma tegin ta aasta nooremaks, mida ta ka usub, kuid kui pea ei wõi ta seda teada saada! Nõnda siis peaksid pulmad kiiremas korras saama peetud. Paremini oleksid ja wõinud oma magusa Selikuuri ka selleks ajaks sinna jätta.

D o o r a. Pean ma siis igawuses surema?

K a d r i. Tühi lora! Ei see igawus tapa sind ühti!

D o o r a. Ja kui Britski nii toores ja hõõwel-damata poleks!

(Tüdruk tuleb pajaga uksele.)

D o o r a. Uhaa! Pada ongi siin! (Tüdrukule.)
Hoia see siin, nende seljataga. Nii. Ja uüüd taome nii, et kogu küla kuuleb! (Pörutab tangidega wastu pada.)

S e l i k u u r (ärtab järsku ja waatab üles). Mis see oli?

J a a k (samuti). Müristas!

B r i t s (pöörab laisalt teisele küljele). Äikse-wihma tuleb!

J a a k (märkab naist). Ah, sina olid! Taplesid wist jälle juba tüdrukutega?

K a d r i. Waata, misjugune lori! Kas ja minu hääle ja lõhkise paja plärina wahel wahet teha ei oska?

Jaak. Ah see oli pada! Imelik jah, kuidas inimene efsida wõib! (Haigutab.)

Kadri. Wõi sina ka peale efsimise midagi muud mõistatki!

Doora. Ja teie kah, härra Selikuur! Et papa magab, see on loomulik, et Brits magab, see on hea, sest tal jäi selle ajaga terve hulk narrusi tegemata, — kuid teie? — Ja ma tõin teid ometi omale linnast kaasa selleks, et mul igaw poleks.

Selikuur. Ah — teie wari lehwis ka magadeski mu ümber, armuline preili!

Doora. Aga teie oleksite pidanud minu ümber lehwima, härra liblikas!

Selikuur. Andke andeks, armuline . . .

Doora (näpp huulil). Mitab! Ja nüüd, tulge saadke mind klaweril. Tahaks meeleldi midagi laulda! Ja teie — härra onupoeg — palun! (Matab suudlusets käe.)

Brits (suudleb pikkamööda). Kas selle eest, et mulle lõuna ajal supise sinepit walasite?

Doora. Pidage meeles — naised on mehe maitse! (Ühes Selikuuriga teise tupp.)

Kadri-Jaagu kõneluse ajal piilub Brits sageli tagaseinas istuwa Tiiu poole, kes seal sukka koob.)

Kadri. Ütle mulle, armas mehefene, kuidas sa küll nii ühte lugu magada jõuad?

Jaak. Ütle mulle, armas naisufene, kuidas sa küll nii ühte lugu ülewal olla jõuad?

Kadri. Häbene! Wiimati magad ka weel siis, kui wiimsepäewa pasun juba tuututab!

Jaak. Noh — niikaua, kui sina, naine, mul weel elad, pole mul pasunat tarwis!

K a d r i. Noh, armas mees, kui inimene, nagu sina, lapsest saati, muud teha ei oska kui magada, siis pole küll kellegi kunsti tarf olla!

J a a t. Kuidas nii lapsest saati? Kas ma kolmekümne aasta eest sind wõtta ei tahtnud?

K a d r i. Ha-ha-ha! Sa oled nagu aloe! See õitsewat ka saja aasta jooksul ühe korra.

J a a t. No, mis ja! Sinu õitseag on kah ammu juba möödas.

B r i t s. Aga tädi on ometi wilja kannud!

K a d r i. Ja sina peaksid telm, seda wilja noppima!

B r i t s (tõrwale). Kui see milte ussitand poleks!

R i i n u (tuleb). Kandimäe Kaarel on kõõgis.

K a d r i. Mis ta tahab?

B r i t s. Ah, ma teangi juba! Ta toob teile ühe raswase wajika.

K a d r i. Niijugune tubli mees!

R i i n u. Ei sugugi! Ta tuleb ainult tänama.

B r i t s. Muidugi teada, selle au eest, et tema kingitust lahkest wastu wõtate.

K a d r i. Ma ei mõista midagi! Mis siin siis lahsti on?

R i i n u. Tal juri eile tema ainjam lehm. Naine nutnud ja hulund mis hirmus, seal on see, ((Ostas Britsu.) õhtu widewiku ajal teie kõige parema lehma Kandimäele ajand.

K a d r i (ehmatades). Sina, Brits? Kuidas? Ma ei usu ju ometi, et —

B r i t s (waele). — Et Riinu waletab! Jumal tänatud!

K a d r i. Minu parema lehma! Puni ku wõi?

Brits. Ja — teie parema, kuid mitte ainjama. Sel waejel mehel juri aga tema ainufene lehm.

Kadri. Kaarel toogu lehm silmapilk tagasi!

Brits. Mina maksan ta puhtas rahas wälja!

Kadri. Mõttele ometi: see oli ju Hollandi tõugu lehm!

Brits. Ja mina maksan ta wälja Hollandi rahas!

Kadri. Igapäew andis 10 toopi piima!

Brits (kawalalt). Selle eest, tädikene, püüame minu pulmas wäheha piimaga läbi ajada!

Kadri (lahkest). Sinu pulmas!! Aga see ei tee ju alguiski weel!

Brits. See tuleb nii... (Lüigutus.) järsku!

Kadri. Kõiki weidrusi on ju pea täis, aga pulmadele oled ja wähe sinna ruumi jätnud!

Brits. Armastus on nagu maawärišmine — küll ta ruumi teeb!

Kadri. Eks näeme! Aga et ja kord ometi seda mõtled, siis tahan sulle tänase patu andeks anda. Aga ära peta mind rohkem! Mõttele oma isa testamendile! (Sutta kuduwale Tiiule.) Noh, Tiiu! Kas sul muud wajalikumat teha pole? (Riinuga wälja.)

Tiiu (ohkab, astub laua juure ja hakkab sööginõusid loputama).

Brits (tasa). Kas nii kallil onutütrel paremat tööd polegi?

Tiiu. Kuidas nii — paremat? Kas see siis mulle küllalt hea pole?

Brits. No-jah — lööd mõne kaffi, oled kohe ametiit lahsti!

Tiiu. Mitte ainult ametist, vaid ka kohast. Siis võiksin ma kohe minna!

Brits. Ihm on suur ja lai, ma usun, sul saaks mujal küll parem olema, kui siin.

Tiiu. Sul on hea öelda, sest sinu isa on sulle suure varanduse pärandand, kuna minu isa riigiteenistuses on ja mind waevalt aidata suudab.

Brits. Et tädi su elu soolaseks teeb, heda ma usun. Kas sul isale waji mõnda kirja saata pole?

Tiiu. Ah jaa — Britsukene, seal on küll üks! Kui ja nii hea oleksid ja —

Brits. Olen, olen! Anna aga süia!

Tiiu (togeleb). Aga . . . aga . . . postiraha . . .

Brits. — maksan mina, ära muretsegi! Küll ma siis arweid tulen õiendama, kui kord rikka mehe saad. (Tiiu annab talle kirja). Noh — kiri on muidugi täis kaebusi?

Tiiu (häbelikult taha). Jah!

Brits. Waene, waene Tiiuke! Noorus ei ole sul kaugelki roosiderohke!

Tiiu. Ka just mitte ohakaterohke. Sageli tunnen ma lohutust sellest, et mul siiski üks inimene ilmas on, kes mulle minu teadmata rõõmu walmistab.

Brits (imestanult). Soo?

Tiiu. Jah — mõtle ometi: eile oli keegi tundmatu — ühe ööpikupuuri mu akna alla puule riputand!

Brits. Hm! Waata waenlast. See mees pidi aga osaw ronija olema!

Tiiu. Sa tead wiist seda wäikest pööstast aias, kus ma wabal ajal istun? Hiljuti oli sinna pingi ümber keegi punaseid lilli istutand.

Brits. Kui kena!

Tiiu. Paari päewa eest tuli minu juure üks waene lestinaine mind kahe krooni eest tänama, mida ma talle saatnud olewat.

Brits. Siis polegi ja nii waene, nagu ütled? —

Tiiu. Aga Brits! Mul pole punast penni hinge taga. Selle raha olewat talle üks kinnimässitud peaga mees, toonud!

Brits. Imelik mees!

Tiiu. Ta peab wäga hea inimene olema!

Brits. Wiist mõni sinu austajaist!

Tiiu. Ma arwan küll, kes ta on.

Brits. Wast ehk Wargamäe Otto?! See mängib ilusasti wiulit ja on nõnda . . .

Tiiu. Ei, ei! Sina oled see, onupoeg sina?

Brits. Mina? Mis ja räägid! Minul jatkus julgust katusele ronida ja püsiwust lilli istutada. Kus sellega! Ja raha — tead — seda pole mul ka praegu sugugi.

Tiiu. Sa põlgad minu tänu?

Brits. Ma ütlesin sulle, Tiiuke, et sellaseid tükke ainult niisugune inimene teha wõib, kes sind armastab, Ega sa ometi arwa, et sind armastan!

Tiiu (naerdes). Miks siis mitte!

Brits. Kus sellega! Omawahel öeldud — leian su juures weel palju puudusi, Tiiuke!

Tiiu (löödult). Seda ma tean ju!

Brits. Sa oled nii lõpmata häbelik. . .

Tiiu. . . nagu waenelaps ikka!

Brits. Oled alati kurb ja ei edwista!

Tiiu. Kui, Britsuene, mida sa nõuad! Kui sa nüüguust juttu ajad, siis pole ma sinu wastu üldse enam hea!

Brits. Tähendab — nüüd sa oled mulle hea!

Tiiu. Muidugi, kõigest südamest! Sa oled ju ka ainukene hea inimene minu wastu.

Brits. Aga eile õhtul, kui sind suudelda tahtsin, jooksid sa minema ja näitasid pikka nina.

Tiiu. Mõõdad sa siis suudlustega sõprust?

Brits. Ja muidugi! Mida rohkem suudlusi, seda palawam sõprus. Kas ei tahaks sa mulle praegu üht magusat suudlust —

Tiiu (kindlalt wahetele). Ei!

Brits. Aga kui ma palun?

Tiiu. Ei!

Brits. Ma nutan!

Tiiu. Ma naeran! Ha-ha-ha!

Brits. Wõtan wägise!

Tiiu. Hoidu eemale, muidu wiskan sulle kausi täie wett kaela!

Brits. Seda tahaksin ma näha! (Suudleb Tiiut wägise palele. Samal hetkel noorskab Jaat, mille üle Tiiu ehmutab, ja klaasi lulkuda lasteb.)

Tiiu. Helde taewas! Mis nüüd teha! Tädi armsam kohwitaks läks katki!

Brits (naerdes). Katki? Ha-ha-ha! Siis pead wäljamaksma!

Tiiu. Arwad? Aga see on kõik sinu süü!

Brits. Ei sugugi! Kes käskis sind nii rabeleda! Olesid mulle heaga ühe suudluse annud, kõik oleks forras!

Tiiu. Aga mis nüüd?

Prits. Tuleb mis tuleb!

Tiiu. Helde Jumal, tädi wõtab mu nii hirmsasti läbi. (Kuulatab.) Urwan — seal ta tulebki wiist!

Prits. Ist! Päästan sind kimbatusest!
(Pistab suurema tassitüki magawa Jaagu pihku, teised paneb tema kõrwale, põrandale laiali.)

Tiiu. Mis sa teed seal?

Prits. Nõnda! Las ta nüüd tuleb! Oi, milline nali sellest wälja tuleb! (Süüab uffet.)
Täditene, täditene, teie kohwitass läks katki!

Tiiu. Oled sa hull peast, Prits?

Prits (endistelt). Tädi, tädi! Teie kohwitass purunes tuhanded tüki!

Kadri (sisse tormates). Mis? Minu tass? Kes? Kuidas? Kus?

Prits. Waadake! Siin ta on. Onu tahtis kohwi juua, Tiiu walab talle — seal — onu jääb tukkuma ja tass kukub klõrisedes põrandale.

Kadri. Sa kuraskinast, sehake! (Raputab meest.) Jaak, Jaak!

Jaak (laisalt silmi awades). Noh? Mh?

Kadri. Mis sa jälle oled teind?!

Jaak. Heldene aeg, ma magasin ju ometi! Unes ei saa ju wana wõrukael midagi wempu kteha.

Kadri. Waata siis, mis sul peos on!

Jaak. Tassi tükk! Imelik, mis see tähendab?

Kadri. Tassi tükk neh! Ja põrandal on neid terve hull. Et sa parem ise, kuraminast, tuhanded tüki oleks kuffund!

Jaak. No, mis eest siis, armas naine? Ma ei tea ju mitte kui midagi!

Kadri. Sa jõid kohwi.

Jaak. Soo?

Kadri. Ja jäid seejuures magama!

Jaak. Waata, waata!

Kadri. Ja lõhkujid tukkudes mu tassi!

Jaak. Rahju siis ikka küll!

Kadri. 20 aastat jõin ma sellest.

Jaak. Mõh, ostan uue!

Kadri (Tiule). Ja sina? Oli sul siis tarwis seda tassi niisuguse kõterduse kätte anda?!

Tiiu (kogeleb). Ma andsin sellepärast, et — et —

Brits (aitab tassa). — et see just puhas oli!

Kadri (Tiule). Kasi kõõki! (Tiiu, pea norus, ära.)

Jaak. Imelik küll, aga ma ei mäleta sugugi, millal ma kohwi jõin!

Kadri. Warsti magad ja ka selle omal meelest ära, et sul naine ja lapsed on.

Jaak (ohtab südamest). Seda ma ei unusta!

Kadri. Ole siis ometi erksam, sest meil on praegu kõhe Britsuga üllatõhtsaid asju ajada.

Jaak. Britsuga?

Kadri. Muidugi! Doora on nüüd juba kaks nädalat kodus ja Brits pole temalt veel „jaa“ sõna küündki!

Jaak. Pean siis mina sealjuures olema, kui ta seda teeb?

Kadri. Pole waja! Küll sind kutsutakse, kui waja!

Jaak. Mis ma's nüüd õieti pean tegema?

Kadri. Pead Britsult küsima, miks ta sellega wiiwitab.

Jaak (pittamööda). Kuule sina, Brits, ma pean sinu käest küsima . . .

Brits (wahete). Ah — ma olen lihtsalt arg, tädikene!

Kadri. Soo! Harilikult oled ja liigagi julge. Testamendi järele pead ja meie tütre omale kojuma.

Brits. Seda te olete mulle mitu korda öelnud!

Kadri. Kui ja muidugi ei taha poolest warandusest loobuda. Testament on minu käes hoiul.

Brits. Üsna õige jah! (Endamisi.) Seda hoiab ta paremini kui oma tütrat.

Kadri. Warsti oled ja mees ja saad täisealijeks.

Jaak (haigutab). Ma arwan — homme wiist?

Kadri (wihaseft). Selle üle ei pruugi sinul oma uniist peakolu waewata. Kes seda paremini peab teadma, sina wõi mina?

Jaak. Eks ikka sina, naisuke!

Kadri. On juba aeg, et sa oma õndsä isa soowi täidaksid?

Brits. Aga enne pean ma ju ometi Doo-
rat ligemalt tundma õppima.

Kadri. Seda wõid sa peale pulmi!

Brits. See oleks ju hoopis wastupidi!

Kadri. Ah mis, sa ei tunne asja! Usu Brits, kui õnnelik inimene abielus on! Abielu on üks . . .

Jaak (filmi üles taewa poole tõstes). . . . üks hädaelu!

Kadri. Suu, wanamees!

Jaak. Harilik sõnakõlks!

Kadri. Kas sa furiloom, oled kord wait! Silmapilt pead ise Britsule abielu õnnest seletama!

Jaak (imestanult). Mina?

Kadri. Sina jah. Seda tahan mina.

Jaak. Aga, et ma nii suur lõuamees pole kui sina, seda ja ju tead!

Kadri. Siis jutusta talle oma koduse elu vaikusest, õnneist ja sellest, kuidas me üksteise eest hoolitseme.

Jaak. See on kaunis hapu asi!

Kadri (vihaseilt). Mis? Kuidas?

Jaak. Ee — ee — see rääkimine muidugi! Kui ja aga nii hirmsasti peale käid — uuh — siis ma ei pääse kuhugile. Waata, armas Brits, et — kui — kui abielust pilli maalida — (Haigutab.)

Kadri (aitab). — Siis lasseb see end wõrrelda ühe kewadise ilusa päewaga . . .

Jaak. Aprilli kuus!

Kadri. Naine on mehele taewalik kink. Kaasatus, headus, truudus, armastus — kõik, kõik on temas ühendatud. Lühidalt: naisel on . . .

Jaak. Mlatti õigus!

Kadri (saadab Jaagule vihase pilgu). Naise kõrwal kõnnid ja nagu roosinurmel, kuni surm sind wiimaks . . .

Jaak. Päästab. Amen!

Kadri. Kas sa pead kord oma lõuad seal! Waata, et sa ruttu siit laod! Silmapilk lähed ja ajad kanad aiaist välja!

Jaak (ohtab). See ongi see kuulus abi-elu õnn!

Kadri. Ja muidugi! Sa pead ju ennast omelt natukene liigutama, muidu upud raswa ära! Aga nüüd mine ruttu! (Lütkab ta istmelt

üles, siis Britsule.) Ja sina mõlle selle üle hoollega järele!

Jaak. Ja pulma-kingiks saadan sulle terve kastitäie kanu.

Kadri. No, mis ta nendega peab peale hakkama!

Jaak (naerab laisalt). Eheheh! Küll minul on siis uhke pealt waadata, kuidas sa neid raipeid aiaist välja kihutad!

Kadri. Pea suu ja kasi ruttu ja weniw tigu!

Jaak. Ja, jah, magus meisi... (Tahab veel midagi öelda, kuid Kadri tõutab ta uksest välja.)

Kadri. Kasi ja ära urise enam! (Ära.)

Brits. Waene onu! Sinu abieluõnn ei anna sulle hetkefski rahu! (Doora toas flawerimäng.) Ohoo?! Täditütar kuulutab oma wõimeid muusikas! (Doora ja Selituur laulawad seinte taga.)

Oh awa, armastus, su süda
sest jälle saabund kewade,
ja tema lillerohked aasad
meid terwitawad uuesti.

2.

Oh awa, kallim, oma süda,
külmi lumi sulab päikse ees.
Las armupäike sulatada
ka külmi tundeid südamest.

3.

Oh awa, kallim, oma süda,
noor tuul kõik hüüab õitsele,
las tõusta hinge säravied
ka uuel ilul ülesse!

(Pawlu wahajal tuleb Tiit ning asetab pestud talbrekud lauale.)

Brits. Na, jina, Tiuke! Kas kuulsid laulu? Kas ei taha sinagi minuga laulda, mis? (Laulab.)

Las tõusta hinga särabied
ka uuel ilul ülesse!

Tiiu. Oh, jäta, Brits! Ma ei taha ühtki laulu kuulda, sest mu kõrvad huugavad veel praegu tädi armsast lohviitassilaulust!

Brits. Ah, tädi laul nüüd! Tädi on üks wana, lõhkiene wiul, kes ainult veel natuke plärišeb. Aga südamest tulewad armastuslaulud —

Tiiu. Mine ütle seda oma pruudile!

Brits. Pruut? Minul? Kes see on? Ega sa ometi täditütart Doorat arwa?

Tiiu. Ja muidugi. Keda siis veel?!

Brits. Ahahahaha! Täielikult märgist mööda!

Tiiu. Sa pead ju, sest pool sinu warandusest on kaalul.

Brits. Ja ühtlasi ka mu õnn! Ei, mu süda põleb tõšises ja aušas armastuses. Tiukene, tahad sa näha mu pruuti? Ilus nagu ubin!

Tiiu (turwalt). Seda ütleb igaüks!

Brits. Ma näitan sulle tema pilti, otjusta siis ise!

Tiiu. Tema pilti? Ah näita!

Brits (pöörab Tiiu, kes seljaga peegli poole seis, ümber ja näitab peeglisje). Waata siis. Otskui taewast tulnud ingel! (Jookšeb naerdes ära.)

Tiiu (mõttes). Arwas ta mind? (Kurwalt.) Waene Tiiu! (Tõstab pea särasilmil.) Jah — ta arwas siiski mind! Üliõnnelik Tiiu! (Taldre-
kutege ära.)

E e s r i e.

Teine waatus.

Ja a f (ähtides ja löötkutades sisse, kummagi kaenla all naiste ehteasjad). Deh! Deh! Müüd olen ma peaeegu surnud! (Wajub tugitoolile kägarasse.) Et pagan neid kanu küll wõtaks! Tootse nende karamuste pärast kas wõi keel rippu! Ja waevalt oled nendejt lahti, seal pistab sulle üks linna untjantsakas kõiksugu kraami kaela — wea aga trepijt üles nagu hobune! Deh! (Laseb mõlemad karded pörandale kukkuda.) Wedelege seal — naiste ebajumalad! Puh! Deh! Need pagana kana raiped! Oleks neil ometi üks kael kõigil kokku, jeda oleks hea ühe naksuga maha tõmmata! Ja siis see pagana pika reitega wene kukk! Sinder sehake! Ujad hernelstelt ära — juba tema ubades! ajad ubadelt ära — juba tema taimelawas. Ujad weel ise oma pika kaela sirgu ja kõtkutab mulle tigidalt wastu. Kõtkõtkõtk! Küll ma sulle! (Istub mugawamalt). Tooli logast kah teeb kordid... Nojah, jedasi siis jah — no, mis ja ütled, kuidagi ei saa enam hästi istuda! Peab midagi pea alla otstima! (Ohtab.) Hakkas san'd sellepärast padja järele-komberdama! Kas siin siis pole ka midagi sehakejt asja?! (Wõtab wäheha pati ja katseb sellet lebada.) See kurasjt kah kõwa nagu kiwi. Aga — mis seal sees's on? (Wõtab karbi lahti.) Dhoi! Bitiid, lindid ja igasugu lipakad — õige pehme tawaar. (Seab tanu pea alla, kuni see wiimaks pähe juhtub.) Soo, jedasi pole wäga wigagi! Hm! Hm! Hm! (Jääb ümisesedes magama.)

Kadri (uudishimulikult). Waatame siis järele, mis linnast . . . (Märkab Jaaku.) Mis? Isjand halasta! Minu uus tanu temal öömütsiks! (Raputab.) Jaak! Jaak! Jaak!

Jaak (pittamööda). Ma ei saandki weel öieti rahule jääda! Mis seals' jälle on?

Kadri. Wõi mis seal on! Tahad, et ma wiha pärast lõhki lähen?

Jaak. Mis, kas kuff jälle juba aias on?

Kadri. Et ta ju sindri silmad wälja kriibiks.

Jaak. Armas naisukene, teen küll mis jõuan, kuid selle pikajalalijele saatanale ei jõua ma järele!

Kadri (pöörahes wihas). Ja mis sul peas on, ja narr!

Jaak. Minul? Peas? (Wõtab naeratades tanu peast.) Ah soo! See jah!

Kadri. Mis öömüts see sul on?

Jaak. See on tanu.

Kadri. Selle tõin ma endale Doora pulmapäewaks.

Jaak. Wõi mis. Noh, egas' ma teda enam siis pähe pane!

Kadri. Ja kuidas mina siis teda weel pähe panen! Kõik nii hirmsasti kortsutatud!

Jaak (seab tanu torada). Seda võib silitada! Naiste ehted ja südamed on üsna lihtsad jälle ära silitada!

Kadri. Suu! Tanu jüa! (Tõmbab tanu ära.) Önn, et sa teisest kastist Doora loor-rätti wälja ei wedand. Selle oleks ja kindlasti mulle sukapaeltaks rebind!

Jaak. Mis sukapaela loorist sulle saab! Sul on kõige parem puhast kalanski!

Kadri (ähwardades). Waata, et sa seal. . . Selle rüti peab Brits armastust awalbades Doo-rale tinkiama!

Taak. Jah-jah! Kas poiss armastab kah tüdrukut?

Kadri. On see minu asi?! Tehku mis tahab, aga äravõtma peab ta teda!

Taak. Sumala nimel!

Kadri. Seda asja peab just täna joonde ajama, sest muidu saab Brits targemaks ja. . .

Taak. Nojah, abiellumine pole ju ometi ferge asi!

Kadri. Kas sa tema kaela murdsid?

Taak. Just mitte seda, aga kõwerdasin kõwasti!

Kadri. Sa heldus küll! Mis just siis saaks, kui mina sul kuulas ei tantsiks! Mitte sammugi ei saaks sa edasi, kui ma sind oheliku otjas ei peaks!

Taak. Waata, waata! Aga kas Brits mind kuuleb!

Kadri. Taga targemaks! Sa oled ju ometi suguwõsa pea?

Taak. Wäga wõimalik!

Kadri. Ja kas Brits pole suguwõsa liige?

Taak. Liige? Hm! On küll!

Kadri. Sellepärast siis! Pea käsib ja liikmed kuulawad sõna. Pea on mõistuse keskpaik ja mõistus olen mina.

Taak (turwameelselt). Jah — oled sina.

Kadri. Seepärast teeme õige kiiresti. Too need kastid teise tuppa, seal räägime selle üle veel pikemalt.

J a a f. Kas ma ei wõiks ehk kauemaks
 jia jääda?

K a d r i. Soo, mis jaoks siis?

J a a f. Peale selle kufc-waenlase küütimise
 kuluks mulle üks natuke puhkust ära!

K a d r i. Tühi lori! Kas sul muud teha pole?

J a a f. Ei.

K a d r i. Kas sõnikuwedojate juures oled käind?

J a a f. Mm — ei ole veel!

K a d r i. Kas terad saatsid westisse?

J a a f. Ei ole kah veel!

K a d r i. Ja minu haiglane talleke!

J a a f (haledalt). Nojah, selle peab ju päikse
 kätte tassima! Oh ja helde aeg küll! Siis pean
 ma muidugi minema! (Tõuseb hoiates üles.)

K a d r i (talle karpe kaenla alla toppides). Ruttu!
 Ruttu! Silmapilk siis!

J a a f (naisejt tõugatud). Õnnelik loom, see
 wäeti lambaute, kui ta haigeks jääb. Teda k a n -
 t a k s e! Mina pean aga seni ifka veel ise mi-
 nema, kuni mind kord hauda kantakse!

K a d r i. Seal saad ja siis õige mehemoodi
 magada!

J a a f. Minult seni, kuni ja mulle ükskord
 järele tuleb! (Mõlemad ära.)

S e l i k u u r (jookseb, mapp kirjadega käes, Doora
 toast wälja, Doora temale järele).

D o o r a. Ah, teid küll! Ma saan kurjaks!

S e l i k u u r. Seda parem! See on nii kui
 nii päris ime, et me paari kuise armastuse jook-
 sul kordagi veel riitunud pole!

D o o r a. Andke mu kirjad jia?

S e l i k u u r. Waatan enne, mis seal sees on?

Doora. Seal on kirjad, aru saate?!

Selikuur. Kas armastuskirjad?

Doora. Mis see teile tõrda läheb!

Selikuur. Kui nad wanemad on kui kaks kuud, siis jumal nendega, kui aga mõni warajasemat kuupäewa kannab, siis hoidke alt!

Doora. Midagi ei leia te säält! Andke ruttu!

Selikuur. Dot, oot, cot! Teeme rahu, kas pole? Ehk — parem teeme wahetust! Siin on minu kirjad. (Watab.)

Doora. Mis ma nendega teen?

Selikuur. Seal on samapalju kirju sees! Wõtke! (Doora wõtab.)

Doora. Olgu siis!

Selikuur (kirju silmitsedes). Aa! Härra Sarapikult!

Doora (samuti). Preili Karukesilt! Hm! Waata aga!

Selikuur. Wõtke oma Sarapik tagasi! (Annab kirja tagasi.)

Doora. Soolake oma Karuke sisse! (Annab tagasi.)

Selikuur. Leitnant Siguri käest? Hm! See on üks wiha umbrohi, millega ma tegemist ei tee!

Doora. Preili Nukkuselt! Hm! See oleks teile wiist paras naine!

Selikuur. Härra Budisupi käest! Hm! No, selle kuiwetand hernenarre üle teil ei pruugiks uhkustada!

Doora. Preili Pajupillilt! Ah see, kes end juba üle 40 aasta 20 aastaseks nimetab. Huu!

Selikuur. Härra . . .

Doora (tõmbab talt kirjad ja annab Selikuurile tema omad.) Küllalt nüüd! Olgu kuidas on. Aga nüüd näete, et terwelt pool linna mind tunneb!

Selikuur. Ja mind teine pool!

Doora. Nagu näete, armas Selikuur, oleme meie üksteisele nagu loodud.

Selikuur. Ja kui ma tulewikust mõtlen, siis jõuan ma otsusele, et meie wahetord seda huwitavamaks muutub, kui te sellele merekarule mehele lähete. See loomakene omab 5000 krooni ja ta rumalus on sama palju väärt. Sellest tuleb alles elu!

Doora. Üsna õige! Minu wanemad pole rikkad. Ometi ostas mu ema asja nii jäädida, et ka mina sellest suurest warandusest, mis Brits saab, ilma ei jää. Pean küll selle lolli wajita endaga kaasa wõtma, kuid selleest saan linnas elada!

Selikuur. Seal korraldame pidusid!

Doora. Ja käime teatris!

Selikuur. Kuidas muidu!

Doora. Kõik on ju väga hea, kuid meie nopime linnul sulgi ennem juba, kui ta meil weel käes. Millegi pärast on mu armas onu-poeg seni mu wastu õige kül. Nähtawasti kardab ta wist teid.

Selikuur. Kas ta tõesti nii tark peaks olema?!

Doora. Tõepoolest, Selikuur, te peaksite enne pulmi weidi ettevaatlikum olema!

Selikuur. Teie filmade wastu ei suuda keegi külmaks jääda!

Doora. Teate mis, tehke nii, nagu armastaksite minu onutütart Tiit!

Selikuur. Nõuate liig palju!

Doora. Aga ma tahan seda!

Selikuur. Ja tasuta?

Doora. On lõbutüllane tulewik.

Selikuur. Kuid mina olen suur olewiku sõber. Minu tingimus — käsirahaks üks suudlus.

Doora. Meie ajal käsiraha ei makseta!

Selikuur. Aga warastataks siiski veel!
Euudleb Doorat ruttu põsele.)

Doora. Tui, milline häbematus! (Waatab peeglisse.) Ja nüüd olete oma musutamisega mul põskedelt puudri ära laskund! Ja millised lotid on! Niisugune rumalus! (Ära.)

Selikuur. Jumal tänatud! Ometi kord lahti sellest inimesest! Soo! Wõi tema tahab, et ma silmatirjaks armukšini Tiitusse. Jumalik mõte! Teeksin seda ilma sinu soowitagi, sest sellasesse dienuppu armuks iga meesolewus.

Brits (tuleb).

Selikuur. Wäga hea, armas härra Anilane!

Brits. Wäga paha, armas härra Selikuur!

Selikuur. Mulle oleks sõpra tarwis!

Brits. Minule mitte!

Selikuur. Seda parem! Siis wõite mulle abiks olla!

Brits. Miks mitte. Witan heal meelel õnnetuid.

Selikuur (endale). Mõlkus! (Rõwasti.)
Armastan teie onutütart Tiit!

Brits. Soo? Mina armastan teda kah!

Selikuur. Sugulase armastus on selge weji, mialul aga, nagu põlew piiritus.

Brits (jattates). — Mis warsti kustub!
(Kõrwale.) Küll ma sulle näitan! (Kõwasti.)
Kas teil kawatsus on Tiiut koida?

Selikuur. Koh, seda saab näha!

Brits. Mõistan. Kõigepealt muidugi weidi armastemist?

Selikuur. Dige!

Brits. Nii öelda — teiste seljataga muidugi?

Selikuur. Tõsi.

Brits. Öhtu widewitus jalutada?

Selikuur. Endastmõista!

Brits. Ja kui wõimalik, siis Tiiuga laia ilma põgeneda?

Selikuur. See oleks muidugi suurepärane!

Brits. Seda sookutan! Käsi sellepeale. Ta armastab teid juba ammugi salamahiti.

Selikuur. Arwate?

Brits. Kuidas te selles weel kahelda wõite?

Selikuur. Näete siis! (Hoobeldes.) Tõtt öelda, olen ma pnenike pois, sest tüdrukud, kes mind näewad, armuwad kohe.

Brits. Mõelge — ta on isegi ühe mustaräästa teie nime õpetand rääkima!

Selikuur (ülitöömsalt). Muusträästas? Minu nime? —

Brits. Jah. Lind hüüab hommikust õhtuni Selikuur, Selikuur, Selikuur!

Selikuur (samuti). Selikuur!

Brits. Ja warem ei osand see lind muud midagi öelda, kui karmantsik, karmantsik. Aga ka nüüd wistab ta weel kogemata mõne „karmantsiku“ sinna sekka. Tst! Kas sealt mitte Tiiu ei

tule! Ajage aga siis Tiuga asjad jutti. Kõik muu jätke minu hooleks! Mina lasen seniks warwast!

Selikuur. Ma püüan ta südant wallutada?

Brits (tõrwale). No, seda vaatame veel!
(Teestleb, nagu lahkus toast, kuid poeb kapi taha.)

Selikuur. Deldagu nüüd veel, et narri inimest ei saa kasutada!

Tiiu (linatoonal käes, läheb üle lawa).

Selikuur. Mõnda ruttu, ilus preilikene?

Tiiu. Pean linu wokile wiima!

Doora (jääb utsele kuulutama).

Selikuur. Oh, jääge siia, mu elulõnga ketrama!

Tiiu (naerdes). Ahahaha! Seda lõnga ma ei oskagi ketrada!

Selikuur. Aga ilusam taewaingel olete siiski!

Tiiu. Suits mu kõõgist tõuseb küll taewa poole, rohkem pole mul taewaga tegemist!

Selikuur. Kui ma Jupiter oleksin! Oh kuidas ma siis oma nina selle suitsu poole sirutaksin!

Tiiu. Te wõitte seda suitsu ka nuusutada, ilma, et teie Jupiter pruugiks olla. (Tahab minna.)

Selikuur (peatab teda). Dodate veel weidi!

Tiiu. Laske mind, härra! Teie ilusad sõnad ei ketra mulle ühtki wärnatäit lõnga.

Selikuur. Kas need wäikesed ilusad sõrmekehed siis tõesti nii halwa töö jaoks on loodud?

Tiiu. Kuidas nii? Juba wanal ajal austati ketrust!

Selikuur. Aga nüüdisajal austatakse rohkem armastust. Mis te arwate, kui faks südant üksteist leidwad ja . . .

Tiiu (wahele). Doodake, silmapilk ma kutsun täditütre wälja!

Selikuur. Misjaoks siis öieti?

Tiiu. Et teie oma ilusaid sõnu waid sellele ütlesite, kellele nad sobiwad.

Selikuur. Ega teie ometi sellega welda taha, et mina Doorat armastan?

Tiiu. Nii see näib olewat!

Selikuur. Mina peaksin niisugust tüdruku-räbalat . . .

Doora (enejes). Mis?

Tiiu (naerdes). Kas siis minu täditütar küllalt ilus pole?

Selikuur. Päh! Ilusaks peab ta waid ise ennast!

Tiiu. Niisugused ilusad mustad silmad —

Selikuur. — Mis kõige ilmaga sõbrustawad! —

Tiiu. Pikad siidijuuksed —

Selikuur. — Mis jumal teab, kelle peast lõigatud parukad!

Tiiu. Tema lõkendawad põsed —

Selikuur. — On puuderdatud ja schmingitud!

Doora (surub wiha tagasi). Dotsa sa, kelm sellane! —

Selikuur. Lühidalt, Tiutene, ma ihtan armastust, mida loodan saada ainult teilt! (Põlwitab.) Siin, teie jalgade ees töotan . . .

Doora (lööb talle õlale). Teie olete maatera suurim ja kuulsam narrikuningas! (Ära.)

Selikuur (jäab juhmilt endisse poosi).

Tiiu (naerdes). Hahahaha! Mis nüüd küll saab, härra Jupiter?

Brits (kapi takka wälja tulles). Ka mina tahan siin teie jalgade ees wanduda, et — (Põlwitab.)

Tiiu. Ah! Mis? Ka sina siin? Wanduge siis üksteisele igawest truudust! (Jookseb ära.)

Selikuur ja Brits (ikka weel põlwili põrnisewad üksteise poole).

Selikuur. Härra Anilane!

Brits. Härra Selikuur!

Selikuur. Too oli alles üks pauk!

Brits (püsti tõustes). Kas te ei taha püsti tõusta, härra Selikuur?

Selikuur (püsti tõustes). Kus teie siis olite?

Brits (lihtsalt). Kapi taga!

Selikuur. Ja Doorat te ei märgand?

Brits. Märkasin küll!

Selikuur. Inimene, miks te mulle siis märku ei annud?

Brits. Ma ei wõinud ju ometi teid segada!

Selikuur. Pagan wõtaks! Müüd kisen-dab ta minu peale paar-kolm päewa!

Brits. Mis te sellest enam arutate. Teie lihtsalt pistate Tiuga majast plehku ja asi tahe!

Selikuur. Kui Tiiu mind ainult armastaks! Kuid ma märkan, et ta minu wastu hoopis nipsakas on.

Brits. Tühi jutt! Ta ei wõi ju oma armastust nii awalikult wälja paista lasta! Kuid nagu märkasite, ta häbelik silm ütles selge sõnaga, et ta teid armastab. Seadke täna öösel hobused korda, küll ma ta teile kätte muretšen.

Selikuur. Olgu siis peale! Teeme katset. Rääkige siis Tiule kõik ära. (Waatab aknast wälja.) Pagan wõtaks, sealt tõuseb ju hiigla äiksepilw!

Prits. Seda huwitavam! Kui sees müristab ja wäljas kah, siis ei mürista õieti kusahgil.

Selikuur. Öige ta on. Nõnda siis ma ruttan hobuseid tellima. Ratsahobune mulle ja hobune wanfriga mu pruudile. Sellest peaks aitama! (Ära.)

Prits (puhkeb naerma). Dota ja, oota! Tahhan sulle ühe pruudi sokutada! Aga keda? Doora wõi tädi? Wõi wana Riinu koguni? Hüwa — waatame, näeme!

Kadri (tuleb loor-rätt käes). Pritsukene! Siin on midagi sinu jaoks!

Prits. Loor-rätt? Mida ma küll sellega peaksin peale hakkama! Kas kadrihandiks minema wõi?

Kadri. Rumal! Selle pead pruudile kinkima, sest see kind annab julgust. Ja see walmistab sulle ka tee Doora südamesse.

Prits (kawalalt). See ongi juba walmis!

Kadri. Urwad? Noh kutsu ta siis wälja ja räägi minu kuuldes!

Prits. See nüüd küll ei lähe, täditene, seda wõib ainult nelja silma all kõnelda!

Kadri. Siis astu sisse. Aga — ufse taga kuulata wõin ma ometi?

Prits. Jah, seda küll, kuid — kuid Tiin on ka seal sees!

Kadri. Saada ta wälja! Ütle, et ta kassipoja aiašt ära tooks, wihma hakkab iga minut sadama!

Prits. Hüwa! Ma saadan ta siis teisest ufsest wälja, et ta — noh — ei aimaks —

Kadri. Muidugi, muidugi!

Prits (Doora tупpa).

Kadri (eneses). Ometi ükstord asjad nii-
kaugel! Sieti öelda, on ta küll weel päris poi-
jise aruga, kuid küll Doora ta wagusaks taltsutab!

Brits (tagasi tulles). Tiiu on läind!

Kadri. Siis wõta ruttu rätt ja mine sisse.

Brits (wõtab ratti). Ah, milline kuraas mul
praegu on! (Võõb rinnale.) Pange aga kõrw hästi
ukse ligi, et hästi kuuleksite. (Ara.)

Kadri (hüüab Jaagu toa uksele). Jaak!
Tule ruttu!

Jaak (unisena). Noh, juba jällegi?

Kadri. Kiiresti! Kiiresti!

Jaak (tuleb pikkamööda, uniselt). Et ta ühe
silmapilgu tikkuda saaks! Juba hammustab sind
färbes, juba wanaeit!

Kadri. Ole taja! Kuula nüüd läbi ukse,
kuidas Brits Doorat kosib.

Jaak. Ah kuulama peab? Seda wõib!

Kadri. Seejuures mõtleme ka endi noore
põlwe päewadele!

Jaak. No muidugi! Aga kas ma selle-
juures ka istuda wõin?

Kadri. Ja kuidas weel! Me istume nagu
armastajad üksteise kõrwale.

Jaak. Armastajad neh! (Istuvad ukse ligidale.)

Kadri (kuulatab). Kuule . . . ohkab.

Jaak. Sooh!

Kadri. Aga mäletad, kuidas sina omal ajal
ohkasid?

Jaak. Ma ohkan ju weel praegugi!

Kadri. Pea suu! Nüüd nad . . .

Brits (seespool). Armas onutütar! Ma
tulen tädi loaga!

Kadri. On iki üks tubli pois! Ilma minuta ei wõta ta midagi ette!

Jaak (pohisedes). Kes siis sinula midagi teha tohib!

Brits. Armastan sind juba ammugi salaja.

Kadri. Justament nõnda ütlesid sa ka mulle!

Jaak. Meis aastates räägitakse ikka rumalusi.

Brits. Sinu käes seisab mu eluõnn!

Kadri. Just nagu sina omal ajal!

Jaak. Siis ostasin ma ikka puhuda küll!

Brits. Ma tean, et sind ei ahwatele minu riffus, waid mu hea jüda!

Kadri. Näis, mis Doora wastab!

Jaak. Mis tal muud iki wastata — wana lora!

Brits. Sa teed mind sellega ütlemata õnnelikuks!

Jaak. Noh, seal ta ongi! Doora ütles „jah“!

Brits. Oh, mu armas, kallid sina!

Kadri. Mu jumal! Olen päris südameni liigutatud!

Jaak (haigutades). Mina niisamuti!

Brits. Luba, et sulle esimese palawa suudluse huultele waotan?

Kadri. Mehekene, kas ehk meie kah üks-teisel ümbert finni ei wõtaks?

Jaak. Miks nii?

Kadri. Et meie esimest armastust mäletada.

Jaak. Minugi pärast! (Kaelustawad.) Aga kuule eit, egas mina sinu esimene kõsilane olnud, ja armastajid teist enne mind!

Kadri. Aga wiimane oled sa ikka!

Jaak. Kui kahju, eit!

Brits. Wõta, kallim, see õrn loor-rätt ja kata sellega oma õrn hing nagu taewasügawus õrna pilwesagaraga.

Kadri. Kuule, kui ilusti ta seda ütleb!

Jaak. See on tal were sees!

Brits. Aga ära sugugi wastu pane, ta pole ju kallis!

Kadri. Doora kawal, ei taha wastugi wõtta, mis sa ütled! (Doora tupp.) Nitab küll! Olete nagu üksteisele loodud! Tulge, et me teile oma õnnistuse wõitjime anda! (Tõmbab Britsu ja Tiiu uksest turpa. Samal hetkel kostub kõue-tärgatus.) Kuule? Mife! Taewas ise õnnistab teid! Mõh taat — õnnista lapsi! (Tiiu ja Brits põlwitawad.)

Jaak. Mifs ei! Wõib! Jumal õnnistagu teid!

Kadri. Wõtke ka minu emalik õnnistus endiga! (Müristus.) Jumal kinkigu teile . . .

Doora (löötsutades, läbi testutse). Ah, mamma, mis see siis tähendab?

Kadri (rabatuna). Doora! (Kisendab.) Meid on petetud!

Tiiu. Mina olen süüta! (Jookseb ära.)

Doora. Niisuguse wihmaga ajad sa mind õuest kassipoega otsima!

Kadri. Oh sa massuurikas niisugune!

Jaak. Minu õnnistusega!

Doora. Aga, mis see kõik tähendab?

Kadri. Bagana õepoeg! See on jällegi üks sinu lugemata rohketest wempudest!

Brits. Aga armas tädi, teie õnnistajite juba meid!

Kadri. Wõi peaksin ma oma kalli loor-
rāti Tiule kinkima?!

Brits. Ma toon teile selle rāti tagasi, kuid
Tiiu jääb mulle.

Kadri. Siin on sinu pruut, aga see teine
plika peab tunda saama kuidas — (Tiule järele.)

Brits. Ah nii! Nüüd lööb pikne jisse.
(Talle järele.)

Doora. Papakene, ma ei saa sellest mitte
kui midagi aru!

Jaak. Eheheh! Mina ka mitte.

Doora. Aga ma pean seda teada saama.
Sina isa, mine püüa seni kassipoeg aiaist finni.
Ta peab selle keikmise õunapuu otsas olema! (Ära.)

Jaak. Päh! Mis veel! Ise oled kassi-
poeg! Olge kas wõi kõik puuotsas ja tulgu
wihma nagu kapast, ma ei liigutaks oma suurt
warwastki! (Setteil müristushood.) Hm! Päril
muhe on siis toas pikutada, kui tuul hulub ja
piksewihm aknaruutudel ladistab. (Saigutab ja jääb
tuttuma.)

E e s r i e.

Kolmas waatus.

(Jaak magab, Kadri lütkab Britsu Doora toast wälja.)

Kadri. Wälja kasi! Sul pole siin mi-
dagi otsida!

Brits. Ma ei otsigi ju midagi! Leidsin juba!

Kadri. Mis asja!

Brits. Ühe ilusa neiukese, keda armastan
ja kes mind armastab.

Kadri. Lõik kõik! Sinu raha pärast armastab sind igaüks!

Brits. Arwad, tädikene? Kas siis armastust raha eest osta saab?

Kadri. Raha eest saab kõik! Kui sa ehk arwad, et Tiiu sind tõsiselt armastab, siis ei ole wäga. Tiiu soov on sind ainult kätte saada.

Brits. Egas' ma muud tahagi!

Kadri. Aga ta on ju weriwaene!

Brits. Selle eest aga ülitulufad punased põsed.

Kadri. Arwatavasti tead sa ka, et mina teda omast armust üleskaswatajin!

Brits. Seda ma tean! Seda wiskate talle igapäew ette!

Kadri. Tiiu isa oli üks wana sõjawäelane. kellel wõhematti warandust polnud. Ta wõttis naiseks omale weel waejema tüdrukku ja kui siis Tiiu sündis, siis lasi jumal teab kuhu warwast ja jättis naise-lapse meie toita.

Brits. Nojah — naise paigutasite muidugi jurnuaida!

Kadri. Nüüd on juba 15 aastat sellest möödab kui Tiiu isa end wiimati näitas. Ja niisuguse kaabaka tütre tohad sina endale kossida! Lühidalt — jaadan Tiiu siit minema, et tal need armastuse mõtted ära kaoks ja sina — sina oled juba täna õhtul Doora peigmees! (Tahab minna.)

Brits. Dodake weel, tädikene. Te tahate Tiiu ära saata?

Kadri. Ja muidugi!

Brits. Kuhu?

Kadri. Arwad, et ma nii rumal olen, et seda sulle ütlemata hakan? Wõta näpust! Oleksid tal warsti järel! (Ära.)

Brits. Soo?! Homme juba! Ja hommiku wara! Siis ei tohi ma enam wiitwufski aega raisata! Kus on Tiiu? Silmapilk pean teda nägema! (Tahab minna, onu magab teepeal ees.) Ah — see sarwik magab ees! Pole wiga, see kaob warsti! (Raputab teda.) Onu! Onufene!

Jaak (üles ärgates).—Mõh, mis on, mis on?

Brits. Wälk löi sisse!

Jaak. Sooh? Kuhu siis?

Brits. Otse siia majja!

Jaak. Kas wälk Kadri maha löi?

Brits. Ei, aga maja põleb!

Jaak. Maja põleb? Siis peame küll wist wälja jooksuma?

Brits. Trepp seisab juba lausa tules! Hilja!

Jaak. Armas Jumal! Mis siis? Kuidas me siis küll oma elunatukesse päästame?

Brits. Afnast wälja, muud midagi!

Jaak. Mina?

Brits. Ruttu, ruttu! Kas te suitsu lõhna ei tunnegi weel?

Jaak. Ja jah, nagu tunneks juba!

Brits. Siis ruttu!

Jaak. Ma murrin ju oma kaela?!

Brits. Minge ifka. Behme muld on all, ja ega see nii kõrge olegi.

Jaak. Aga seal all on Kadri taimelawa, ma tallan selle ju puruks!

Brits. Tädil on ometi rohkem kahju oma mehest, kui taimelawast!

Jaak. Kuule Brits, kas see on ka päris selgesti teada . . .

Brits. Noh, siis käre wäse lisse! Minul ei ole tahet . . .

Jaak. Ei, ei, ei, ärapõleda ma küll ei taha. Wita mind aga wälja . . .

Brits. Noh, astuge siis siia tooli peale.

Jaak. Mis? Bean ma hüppama?

Brits. Kas te ei tunne, wing läheb juuremaks!

Jaak. Ja jah, mul juba silmad nagu kipitawad.

Brits. Pistke aga parem jalg aknast wälja — soo — nüüd wäsa jalg — nüüd hoidke käega aknaraamist kinni ja laske ennast ettewaatlikult alla!

Jaak (juba pool wäljas). Aga kus siis sina jääd?

Brits. Mina katsun weel majast wälja wijata, mis kätte saan. Laske aga nüüd lahti!

Jaak. Kas nüüd?

Brits. Ja, jah! Tuli lööb juba uksest tuppa!

Jaak. Noh, siis Jumala nimel! (Wäljas tuulusse kuffumist.)

Brits (waatab talle järele). Soo! Kapsad on kõik purud! Mis sest! — Lemast olen ma ikkagi lahti! Ja seniks kui ta uksest tagasi jõuab, olen ma ammugi seal. (Tahab Diiu juure minna.)

Kadri (tuleb testutsest sisse). Kuhu nüüd, Brits?

Brits (tõrwale). Sina weel puudusid! (Waljusti.) Ah, armas tädi, ma otsin abi!

Kadri. Abi? Mis sul wiga on?

Brits. Onu on hulluks läind!

Kadri. Minu mees? Kuidas nii?

Brits. Mõelge ometi, tema tahab minuga wõidu jooksta!

Kadri. Jaak? Jooksta?

Brits. Jah, ning kui ma tema wanadust ja ta paksu teha talle etteheidan, naerab ta mind wälja, ja sõimab mind kartlikuks memmeks, ja et mulle näidata, et tema enne õue saab, kui mina — kargab ta aknast wälja!

Kadri. Aknast wälja?!

Brits. Kui te ei usu, waadake ise! Seal ta longib tänawat mööda ja teie taimelawa on puha puru!

Kadri (aknast wälja waadates). Mis? Minu seemne-kapsad? Jaak! — Jaak! — Jaak! Ta ei näe ega kuule. Oh ja heldeke, oli tal ennegi wähe mõistust peas pidi ta weel sellegi raasukese ära kaotama! (Jookseb utsest wälja.)

Brits. Soo! Ka sellest sain ma lahti! Aga et ta ruttu tagasi tuleb, see on kindel ja sellepärast pean ma löttama! (Tahab Liiu tuppä minna.)

Selikuur. Et! härra Anilane!

Brits (kõrwale). Kas pagan selle siis süia tõi? (Waljusti.) Mis on?

Selikuur. Hobused on walmis!

Brits. See on hea. Kas teie ise jaamas käisite?

Selikuur. Ei, ma saatsin Janka.

Brits. Siis ei wõi te ometi päris julge olla, et hobused õigel ajal walmis on. Minge ise jaama, praegu kohe, siis wõite kõige peale kindel olla. Niisugune asi peab hästi ette walmistatama!

Selikuur. Ei ole sugugi tarwis! Küll Janka seda toimetab!

Brits (tõrwale). Wõtku Madis Sind!

Selikuur. Parem oleks, kui ma seniks Tiiga kofku saatsin.

Brits. Ah jah, Teil on õigus. Praegu on parem aeg Tiiga kofku saada.

Selikuur. Kus? Kus?

Brits. Teie teate wist, et teda siin igale tööle sunnitakse.

Selikuur. Sellepärast tahangi ma teda päästa!

Brits. Aga ega Teie weel ei teagi, et ta igal õhtul laudas lehma lüpsma peab?

Selikuur. Kas tõesti?

Brits. Ta on praegu karjaaias. Sinna ta jääb weel tüüks ajaks. Minge aga sinna.

Selikuur. Lauta?

Brits. Muidugi! Mõelge kui kena see on, kui teie Tiiga sala juttu ajate ja lehmad wahete wahel ammuwad —

Selikuur. Seda küll, aga —

Brits. Ärge wiitke aega, iga hetk on kallid!

Selikuur. Kus see laut siis on?

Brits. Uksest wälja minnes wajakut kätt.

Selikuur. Aga wihma sajab ju hirmsasti.

Brits. Wõtke siit onu wana kuub. (Toob talle ühe kuue, mis toolil ripub.) Siin on ka weel onu wana kaabu. (Situb tal tübara pähe.)

Selikuur. Aii!

Brits. Mis aii? Sedawiisi ei tunne teid keegi, näete wälja, nagu mõni munk! Igaüks arvab teid sulase olewat. Ruttu, ruttu! (Lütab ta uksest wälja.)

Selikuur. Aga väljas on juba pime —

Brits. Mis sest? Seda parem! (Tõmbab
utse tema tagant sinni.) Soo! Sellel on ka oma
aprill käes. Nüüd on kogu maja lage. Kui wast
Doora seal ei ole? (Waatab läbi wõtme augu.) Ei,
Tiiu on üksi. Nüüd ruttu! (Tahab sisse minna.)

Doora (tuleb utsele). Brits!

Brits (põrkab tagasi, tõrwale). Kurat ja põrgu!

Doora. Ojite wiist mind?

Brits. Muidugi. Keda muud!

Doora. Et oma edewaid wallatustempe
jälle heaks teha?

Brits. Kes selles süüdlane, et mina ede-
waid tempe teen?

Doora. Teie rumalus!

Brits. Teie enda tarkus!

Doora. Kuidas nii?

Brits. Kes selle ahwi linnast ühes tõi?
Kes seadis ta mulle eeskujuks?

Doora. Mina! Annaks Jumal, et teie
minu nõu kuulaksite!

Brits. Soo! Wäga ilus! Üks inimene
kes isegi larjatüdrukule ei häbene järele jooksmast.

Doora. Olete hull peast!

Brits. Ja pealegi widewikus tundmatult
riietatud!

Doora. Onupoeg, seniajani pidasin ma
teid ainult narriks, aga nüüd ma näen, et teie
ka weel walelik olete!

Brits. Narri nimetuse eest ma tänan, aga
walelik ma ei ole, sest mis räägin, on tõsi!

Doora. Beate teadma, et üks noobel noor-
härä, kes minu sõber on, iial ennaft nii roh-
kel määräl ei unusta!

Brits. Pagan wõtku mind, kui ta mitte praegu, onu kuub seljas, karjaaida ei läind.

Doora. Seda ei usu ma ial.

Brits. No, kui see wale on, siis wõtan ma weel täna wana köögi Riinu endale naiseks. Nüüd te ometi usute mu juttu?!

Doora. Tõhke tõeks!

Brits. Tõeks? Minge aga ise lauta waatama, ta on praegu alles seal.

Doora. Muidugi ma lähaks, et teie laimu tõestada, kuid wihma sajab nii hirmsasti!

Brits. Sähte — siin on onu wihmawari. (Awab warju.)

Doora. Aga kui teie waletate!?

Brits. Aga kui ma tõtt räägin?!

Doora. Siis kihutan ma ta minema! (Ära.)

Brits. Ha=ha=ha! Waadaku ta ise, kuidas walmis saab! Nüüd ruttu, enne kui jälle mõni tuleb. (Lippab Tiitu tuppa.)

Kadri (tuleb Jaaguga lonkides, mõlemad üleni märjad). Ütle ometi, mees, kas ja tõesti hull oled wõi? —

Jaak. Ei oleks küll ime — selle hirmu järel!

Kadri. Kes tont sind siis afnalt wälja ajas?

Jaak. Ma pidin ometi, kui ma ärapõleda ei tahtnud!

Kadri. Kus kohas sul siis põleb?

Jaak. Siin majas!

Kadri. Peakolus wiist?

Jaak. Kas siis wälk sisse ei löönd?

Kadri. Sinu pähe wiist?

Jaak. Ah ei, naine —

K a d r i. Ah ja, mees! Waata aga afnast wälja, kuidas ja mu seemnekapsjad kõik puruks tallasid!

J a a k. Seda tegi wist wälk, ega siis minul seal süüdi ei ole. Halasta ometi, sest ja näed, olen märg nagu tiiki wijatud kutsikas.

K a d r i. Kes sind niijugust narrust käskis teha?

J a a k. Brits!

K a d r i. Kuidas?

J a a k. Jäin siia natuke tukkuma, seal korraga wõtab ta minuist kinni, raputab nagu kassi ja kiskendab, et maja põleda — laskeb mind suitsu haijutada ja ütleb, et trepp seista juba lausa tules; tõstab mulle tooli akna ette ja weeretab mu nagu jahukoti afnast wälja!

K a d r i. Ah ja pealuu! Ja minule ütles ta, ei sina olemat tahtnud temaga wõidu jooksta.

J a a k. Mina, jooksta? Mis ta weel ei mõtle!

K a d r i. Kus ta waenlane ije läks? Kus ta on?

D o o r a (tuleb Selikuuriga, mõlemad läbimärjad). Jätke mind rahule! Olete üks häbemata inimene!

S e l i k u u r. Aga laske, ma räägin ometi ühe sõnagi —

J a a k. Mis see tähendab?

K a d r i. Kas teie wihmaga jalutamas käisite, lapsed?

D o o r a. Kena jalutamine! See noorhärri siin jookseb meie tüdrukutele lauta järele!

K a d r i. Kuidas? Ega ta ometi —

S e l i k u u r. Jumal hoidku mind selle eest!

D o o r a. Mina juhtusin parajasti peale!

K a d r i. Kas teil häbi ei ole, härra Selikuur?

Doora. Jah, kui ta weel natukenegi häbi tunneks! —

Selikuur. Laste ma räägin ometi —

Jaak. Minu kuue on ta kuramus selga ajand!

Kadri. Minu majas peab inimene wiisakas olema!

Jaak. Ja minu kübar on tal paganal peas!

Selikuur. Aga ma palun —

Kadri. Seda ei ole ma weel warem näind, et niisugune noorhärä —

Doora. Ja mina usaldasid teid!

Selikuur. Aga laste mind ometi rääkida! See on kõik ainult Britsu jüü!

Kadri. Minu õepoja?

Doora. Minu onupoja?

Jaak. Juba jälle!

Selikuur. Tema ütles mulle, et preili Doora olla wälja läind.

Doora (pilkawalt). Ega ometi lehni lüpsma?

Selikuur. Seda mitte, aga wihmase ilma ilu nautima!

Doora. Lauta? Ega ma tiisikusjes ole!

Selikuur. Ta saatis mind wälja, ajas mulle ise selle kuue selga ja pani selle kübara pähe ja, et ma teid, preili tükk aega polnud näind, ja teid seal leida lootsin —

Kadri. Naiaakas!

Jaak. Kas ta teile majapõlemisest ei rääkind?

Doora. Wiimati on see küll kõik tõesti Britsu koerustükk. Mind saatis ta ka wälja.

Kadri. Näitab nagu oleks ta meist kõigist lahti saada tahtnud. Beame kihla, mina tean,

fus ta on. (Awab Tiiu toa ukse.) Eks ma öelnud, seal ta ongi. (Läheb sisse ja räägib seespool.) Tule aga wälja, sina frants! (Toob ta wälja.) Sina julged wanade inimestega niisugust nalja teha!

Doora. Fui! Fui!

Kadri. Minule suud=silmad täis waletada.

Doora. Mind wihma kätte saata.

Kadri. Mind mu armja mehe wastu wihale äritada!

Doora. Minu armast külalist laimata ja teotada!

Brits (hoiab mõlema käega kõrwu tinni). Mi, ai, mis te minust kõik tahate?

Jaak. Kuule Brits, see on ikka liig —

Selikuur. See on rohkem kui liig!

Brits. Nagu ma näen, on kõik minu wastu! Mis kurja ma siis jälle olen teind?

Jaak. Miks sa siis mulle ütled, et maja põleb?

Brits. Kas ta ei põlegi? Jumalale tänu!

Kadri. Miks sa minule ütlesid, et Jaak tahtnud sinuga wõidu jooksta?

Brits. Kas ta nüüd enam ei taha? Seda parem!

Selikuur. Miks teie mulle waletasite, et preili olla karjaaias?

Brits. Kas ta ei olnud seal? Rahju küll!

Brits. Miks teie mulle ütlesite, et härra Selikuur jookswat meie tüdrukute järele?

Brits. Kas ta ei tee seda? Noh, siis on ju hea!

Doora. Teie olete üks toores, harimata inimene! (Keskusest ära.)

Brits. Tänan.

Kadri. Wallatu poisike, kellel weel lapse-witsad ära tuluks! (Doorale järele.)

Brits. Tänan wäga!

Selikuur. Kumal inimene, keda ma karistaks, kui ma külaline poleks! (Teistele järele.)

Brits. Suur tänu, suur tänu!

Jaak. Ja, ja, Brits, sina oled üks tuulispea, keda noomima pean —

Brits. Jumal hoidku!

Jaak. Niipea, kui ma ennast natuke wälja puhand olen! (Tuigerdab tuppä.)

Brits. Tänan sellegi eest! (Ühki, raputab ennast.)

Soo! Meist olen ma kõigist jälle lahti, aga, et Tiiu minuga ühes nõus ei ole, waid tädi sõna tahab kuulda, see wihastab mind! Siiski, tal on õigus, selle wastu ei wõi midagi öelda.

Allohwitser Tasandus (sisse tulles). Tuhhat ja tuline! Wihma walab nagu weepu-tuse ajal ja ilm on pime nagu nädal enne maailma loomist! — Urge pange pahaks, ma olen waene teekäija. Olen wist teelt äraeksinud ja ei leia nimelt, kes mulle teed juhataks.

Brits. Tere tulemast, sõber! Kus poole teie tahtsite minna!

Allohw. Talu nimi on päris meelest läind! Üks Jaak Tasandus on seal rentnikuks.

Brits (imestades). Soo, soo!

Allohw. Kas ma weel kaugel olen sealt?

Brits. Ei sugugi. Kas teil on asjatalitust sealpool?

Allohw. Tuhhat ja tuline! Mul on tütar seal, keda ma riigiteenistusele minnes hälli jätšin, ja keda ma nüüd 15 aastat näind pole.

Brits. Ega te ometi allohwitser Tšandus ei ole?

Allohw. Seesama neh!

Brits. Ma tunnen teie tütart wäga hästi!

Allohw. Kas tõesti?

Brits. On üks kena tüdruk, ilus, waike, lahke wirt.

Allohw. Wält ja pauk! See on armas.

Brits. Teie leiata sealt ka ühe wennapoja, noore Anilase eest, ka see on üks wäga kena inimene.

Allohw. Ma kuuljin, et see olla üks wallatu kelm!

Brits. Laim!

Allohw. Üks päewawaras —

Brits. Selge laim!

Allohw. See on hea! Aga kus ma siis nüüd olen?

Brits. Teie olete ühes teises talus, mis aga mõni, kilomeeter sellest talust eemal on, kuhu teie tahate minna.

Allohw. Ja omaniku nimi on?

Brits. Jaak Unimüts. Teie ometi tunnete seda suguwõsa?

Allohw. Mitte märkigi!

Brits. Oh, Unimütside hull on suur!

Allohw. Wõib olla, teie olete wist noor taluomanik ise?

Brits. Jaa.

Allohw. Tuhat ja tuline! Kas teate, noor sõber, teie wõiksite mulle suurt head teha!

Brits. Kui wõimalik, hea meelega!

Allohw. Minu hobune nifastas jala ära. Ma ei saa enam sugugi edasi: kas teil ei ole mõni hobune tallis, kes mind wana inimest weel täna edasi wiiks.

Brits. Täna ei ole see küll enam wõimalik!

Allohw. Miks nii?

Brits. Hobused on kõik metsas õitsel.

Allohw. Tuhat ja tuline! Kui lugu nõnda, siis pean küll õõmaja paluma.

Brits. Väga hea meelega. Vähen kutsun oma wanemad! Aga enne pean ma teile weel midagi üllema. Minu isa ja rentnik Tasandus, teie wend, on suured wihamehed.

Allohw. Mispärast?

Brits. Tühja asja pärast. Mõlemad olnud noores põlwes ühel peol, kus ta^{ks} üks ilus preili Turteltak olnud. Teie wend ja minu isa tahtnud mõlemad esimesena preiliga tantsida. — See tantsind aga teie wennaga kõige enne, minu isa wihastand ennast selle üle pool surnuks ja sest saadik on nad suured wihawaenlased.

Allohw. Tuhat ja tuline! Minu wend on ju eht narr! Aga ma ei ole kuulnud, et tema tantsumees on! Küüd olla tal ka weel paks kõht ette kaswand!

Brits. Just nagu minu isalgi.

Allohw. Wälf ja pauk! Selle tühja asja pärast neil küll ei pruugiks wiha pidada.

Brits. Preili Turteltak oli kõige juures süüdlane!

Allohw. Turteltak? Weider nimi?

Brits. Lugu on nii, et minu isa igaford wihastab, kui ta Tasanduse nime kuuleb.

Allohw. Tuhat ja tuline! See on ometi üks aus nimi!

Brits. Teie ei usu, kui kahju mul sellest on! Aga — mina pean ju oma wanemaid austama.

Allohw. Digus!

Brits. Sellepärast palun ma teid lubada, et ma teid ühe wõõra nime all oma wanematega tutwustan.

Allohw. Kirewase pärast! Mis teie minust mõtlete, noor sõber? Ma ei ole weel elades oma ausat nime saland!

Brits. Täna õhtul tehke seda! Homme hommiku wara wiin ma teid ise Tasanduste juure. — Nüüd lähen ma oma wanemate juure. Et Teil aga seni aeg igawaks ei läheks, siis kutsun ma oma õe siia. Selle nimi on ka Tiiu, nagu teiegi ütrel. (Eneses, kuna ta Tiiu tuppä läheb.) Dota, Tiiule mängin ma ka weel ühe wembu, kes teda käsks ennist nii pirtsak olla. (Awab ukse.) Tiiu, armas Tiiu, tule siia!

Tiiu (tuleb).

Brits. Meile tuli üks külaline, härra all-ohwitser Turteltak.

Allohw. Kes? Kuidas?

Brits. Lähen weidi wälja! Westa ja seniks külalisesega juttu.

Allohw (kõrwale). Wälk ja pauk! Nüüd kukkujin ma sisse. Missugune iludus!

Brits (tõmbab Tiiu kõrwale). Mõtle ometi, Tiiu, ta ütles mulle praegu, et ta tädi soovil sind tahtwat kosida.

Tiiu (ehmunult). Mind kosida?

Brits. Täna juuakse kosjawiinad ja kolme nadala pärast on pulmad! (Ära.)

Tiiu (kõrwale). Mu Jumal! Võib see olla?

Allohw. Olete ehmatand, ega see ometi minu süü ole?

Tiiu (püüab lahket nägu teha). Ei, ei! (Kõrwale.)
Brits waletas mulle wiist!

Allohw. Kas teie Tiiu Tõsandust tunnete?

Tiiu (naeratades). Kas ma teda tunnen?

Allohw. Ta on mulle väga kallis.

Tiiu (ehmatanult). Tõesti?

Allohw. Wälk ja pauk. Ma armastan
teda enam kui oma hinge!

Tiiu (kõrwale). Hirmus! Rääkis süiski tõtt!

Allohw. Oma-wahel öelda, ma tulin teda
siit ära wiima!

Tiiu (kogeledes). Aga — kas teie ka teate
süis — et ta — et ta — heameelega teiega
tulla tahab?

Allohw. Oh, seda ma ei kardada!

Tiiu. Aga — kui ta — kui ta nüüd wast
kedagi teist armastab?

Allohw. See ei tee midagi. Mind võib
ta süiski weel armastada!

Tiiu. Naa teie teete ta õnnetuks!

Allohw. Taga hullemaks! Seda tean
mina paremini!

Tiiu (kõrwale). Siin ei aita enam muu
nõu kui palwe wast ta tunneb halastust ja loo-
hub minust. (Waljusti.) Härra allohwitser, teie
olete ometi üks aus mees —

Allohw. Seda ma arwan.

Tiiu. Sellepärast ütlen ma teile awameel-
selt: Minust teile naist ei saa!

Allohw (inestanult). Kuidas? Teist?

Tiiu. Armastan juba teist!

Allohw. Wätk ja pauk! Mis see minul forda läheb?

Tiiu. Mis tädi teile ka wõib öelda, pole minu asi!

Allohw. Mis see tähendab?

Tiiu. Ega teie ometi wägisi üht waest tütarlast ei taha õnnetuks teha?

Allohw. Uhaa! — Sm! Mis see tähendab? (Kõrwale.) Wend oleks mulle ometi enne wõinud öelda, et tema öde hull on.

Jaak (sisse tulles). Tere õhtust sõber! Olge nõnda hea ja istuge ehk ajage kõige pealt märjad riided seljast maha.

Allohw. Kas mul au on majaperemehega rääkida?

Jaak (ohates). Peremees — ah jaa, see ma olen küll.

Allohw. Urge pange pahaks, öö ja kuri ilm . . .

Jaak. Wõtke aga heaks, mis ma teile pakkuda wõin, ja tehke nagu oleksite kodus.

Allohw. Olen wäga tänulik teie lahke wastutuleku üle, ja et seda teile lõendada, tahan katjuda teid ühe mehega jälle lepitada, kellegi mina wäga palju lugu pean, ja kes õnnetuseks teid pahanand.

Jaak. Ma ei mõista teid!

Allohw. Teie wihkate Jaak Tasandust?

Jaak. Keda?

Allohw. Taluomanikku Jaak Tasandust.

Jaak. Mina pean teda wihkama?

Allohw. Mul on kõik teada! Ürge pange pahaks, kui ma seda teile ütlen, aga see on ometi üks wäga tühine asi, mille pärast teie wiha kannate. See oleks wõinud ammugi äraununeda!

Jaak. Ha-ha-ha! Mispärast ma siis tema wihamees olen?

Allohw. Teie oletat tahtnud preili Turteltatiga eimesena tantsida!

Jaak. Mina? Tantsida? Tiiu, kas kuuled!

Allohw. Preili Turteltat tantsis aga kõige pealt Tasandusega!

Jaak. Minuga?

Allohw. Mitte teiega, Jaak Tasandusega!

Jaak. Tiiu kuule ometi!

Allohw. Ja see rumal noorepõlwe asi seisab teil weel nii kaua meeles! Annu oleksite teie wõinud ära leppida. Ma ei taha sugugi Tasanduse eest seista, tunnen teda wäga hästi, ehk ma teda küll kaua aega enam näinud pole.

Jaak. Teie tunnete teda wäga hästi! Hä-hä-hä!

Allohw. Nagu wiit sõrme! Ta on wäheft küll üks wana narr, seda peab ütleva, aga hea inimene on ta siiski, kes kellelegi kurja ei tee!

Jaak. Mis? Narr? Teie julgete mind minu oma majas narriks sõimata?

Allohw. Kes pagan siis teid arwas?

Jaak. Narr? Waata imet, mina narr! Seda ma ei kannata!

Allohw. Mul on hea meel, et teie tema eest seisate!

Jaak. Et tema eest seisan? Hä-hä-hä! (Tõmbab Tiiu kõrvale.) Mis sa arwad Tiiu, ta on wist hull?

T i i u. Mulle näitab ka nõnda.

A l l o h w. (kõrwale). Wäik ja pauk! Ma ei tea, mis ma neist wiimati pean mõtlema? Nad on wiist kõik hullud!

J a a k. Waene mees! Mul on taht hale meel! (Wastusti.) Tulge sõber, õhtutoit on laual; joome Tasanduse terwiseks klaas õlut.

A l l o h w. Tänan kõigest südamest!

J a a k. Aga kes see preili Turteltat siis on?

A l l o h w. Teie ei tunne teda?

J a a k. Mitte jüguigi!

A l l o h w. Mina ka mitte. (Kõrwale.) Ta on tõesti oh-oh!

J a a k (äraminnes Tiule). Ja jah, see on ikka õige, mis ma ütlesin, täie aruga mees ta ei ole!

A l l o h w. (minnes, enesele). Ma olen wiist hullumajja sattund!

J a a k. Olge hääd, astuge aga edasi! (Mõlemad lähewad ära.)

T i i u (ütsi). Ja selle poolearuga mehele tahab tädi mind mehele panna! (Teistele järele.)

E e s r i e.

Heljas waatus.

B r i t s (ütsi). Kuffusin seekord õige kergesti ja ruttu sisse. Rahju küll, et see allohwitseri-pagan seisutorrast nii kähku aru sai! Asjast oleks weel nalja saanud! Aga kuhu pagan siis Selikuuri-härrakene jäi! Süda on tal wiist nii täis, et täna mitte söömagi ei tulnud. Eh-eh-eh! Kuid

— ühe hea tembu peab talle weel mängima, muidu ei saa! (Hüüab.) Ei, Janka! Tule siisje!

Janka (tuleb).

Brits. Kus ju isandatene jäi?

Janka. Oli teine nii mossis, ja lubas kõstri juure minna!

Brits. Soo? No, midas' jinna?

Janka. Et sellis paar turakat liüa!

Brits. Mine kutsu ta kiiremas korras siia. Tahan talle midagi ülitähjat öelda! (Janka ära.) Kus sellega! Tema tellib posthobused walmis, aga põgenemisest ei tule midagi! Aga mis pagana moodi ma ta usaldust wõita saaksin. Dieti on ta minu juures õige ettevaatlik, sest on mind mitmel korral tunda saand. Hm! (Mõtleb.) Uhaa! Õige! Mul on ju Tiiu kiri, mida ma ta isale pidin saatma. Sellel pole weel aadressi peal. Nõnda siis rändab see kiri Selikuuri kätte. Ist! Tulebki wist! No, tule, tule!

Selikuur. Mis on?

Brits. Head sõnumid Tiiult!

Selikuur. Kas mind jälle narvida tahate?

Brits. Jumal hoidku!

Selikuur. Karjalauda lugu ma ei unusta!

Brits. Kas siis see minu süü oli, et Tiiu wihma pärast lauda juure ei läind?

Selikuur. Teie wemp kõik!

Brits. Kuulge aga nüüd, ja teie tunnistate minu õiglast südant.

Selikuur. Noh, rääkige!

Brits. Nad tahawad Tiiut wägisi mehele panna!

Selikuur. Uus wale?

Prits. Kus ta wale on, kui peigmees juba seal on,

Selikuur. Kes! Kus?

Prits. Üks wana sõjawäelane, kes muust ei räägi, kui pea maharaiumisest.

Selikuur. Kus ta siis on?

Prits. Teises toas. Kui te siin oleksite olnud, siis te poleks enam elus!

Selikuur (ehmatanult). Kuidas nõnda?

Prits. See mees on kuni nagu muri ja näib nagu wilistide Kõljat.

Selikuur. Kus niisugune suurus siis on wälja tulnud?

Prits. Tädi on ta tellind, et Tiiust lahti saada!

Selikuur. Aga mis Tiiu ütleb?

Prits. Tiiu tahab teiega plehku pista.

Selikuur. Kes teid uskuda wõib!

Prits. Ustmatu Toomas! Siin on kuni Tiiu käest. Nüüd te omeli usute mind?

Selikuur. Kiri? Minuse?

Prits. Lugege, lugege!

Selikuur (wõtab kirja loeb). „Päästa mind! Ma ei jõua lauem enam kannatada. Kõige oma armastusega tahan sulle seda tasuda. Tahan, kui seda tarwis on, sinuga nälga ja häda kannatada, kuid wii mind siit ära, nii pea kui wõimalik. Onupoeg Prits muretsseb selle kirja sinu kätte, temaga wõid sa seda asja pikemalt läbi rääkida. Sinu surmani truu tütar. Tiiu“ — Tütar? Mispärast tütar?

Prits. Näete ju, et hirm ta juba segaseks on teind, sellepärast rutake!

Selikuur. Jah, tahan jind päästa, ja armas, kallis tüdruk!

Brits. Kas posthobused on walmis?

Selikuur. Niipea, kui käsen.

Brits. Siis tulge keskööl jüa!

Selikuur (tohtub). Keskööl? Siia tupp?

Brits. No muidugi! Siin on ju Tiiu tuba.

Selikuur. Jaa — kartlik ma küll ei ole, aga — pagana kõster ajas mulle kõikjugu hullu juttu —

Brits. Mis asjast?

Selikuur. Siin majas käiwat kodukäija ümber!

Brits. Tühi lori!

Selikuur. Nimelt siin toas olla mitu korda üht wana naisefogu nähtud.

Brits. Jah, nüüd tuleb mulle ka meele, et tädi sellest on kääkind —

Selikuur. Ma pean teile häbiga ütlesma, eluinimest ma ei kardada, tulgu neid kas kümme, — aga waimudega —

Brits (tõrwale). Dot, oot, mul tuleb midagi meele. See on ju wäga hea! (Waljusti.) Teil on õigus, waimudega ei maksa nalja heita. Pane neile küll puuga pähe, ta kaob eest ära nagu suits, aga jookseb jälle kokku nagu elawhõbe. Kas teate, mina waimu ei kardada, toon teile Tiiu kätte.

Selikuur. Jah, kui teie nii hea oleksite!

Brits. Olge aga punkt kell kaksteist hobus- tega aiawärawa taga walmis.

Selikuur. Peab jündima!

B r i t s. Teie ise seiske natuke maad kauge-
mal ratsa=hobusega, ja nii pea kui kuulete, et
keegi wantri tõstetakse, siis hakake ees ajama!

S e l i k u u r. Et tuhk ja tolm!

B r i t s. Kutjarile õpetage kätte, et ta nelja
järele kihutab!

S e l i k u u r. Nii et tuli taga!

B r i t s. Siis säädige kõik korda!

S e l i k u u r. Jalamaid! (Ära.)

B r i t s (üksi). Ha-ha-ha! Ugi on joones.
Aga nüüd peame katsuma, keda me talle kätte saame.

K a d r i (sisse tulles). B r i t s, ja oled jälle
rumalaid tükke teind!

B r i t s. Armas tädi, seda ütlesite mulle
jõõgilaua juures juba kümme korda!

K a d r i. Oma mõlemad onud üksteisega
tüllis ajada —

B r i t s. Ega nad üksteist maha löönd!

K a d r i. Isat tütreaga paari panna —

B r i t s. Ega nad seepärast paari läind!

K a d r i. Ütle ometi, kudas sina ka ükskord
mõistlikuks saad?

B r i t s. Oh tädi, kui sa teaks mis weerand
tunni eest minuga juhtus —

K a d r i. Sinuga?

B r i t s. Kas sa ei näe, kuidas ma kahwatu
olen ja wärisen?

K a d r i. Mis siis juhtus?

B r i t s. Heitsin natuke onu tugitooli puh-
kama ja uinusin magama. Unes tuli kodukäija minu
juure. Ta oli wihane ja tõreles minuga, et ma
Doorat weel ära pole wõtnud —

K a d r i. Kas näed, B r i t s! Juba waimudki —

B r i t s. Mina ei uskund iial, et waim e ole-
mas on. Ka unes püüdsin ma teda pilgata. Aga
seal ütles ta koleda häälega: „Brits Anilane!
Ma kutsun sind kesköö ajaks siia tuppä. Siis
tahan ma ennast ilmsi sulle näidata ja kui sa
siis weel wastu tõrgud, siis häda sulle! Häda!
häda!“

K a d r i (ehmunult). Edasi!

B r i t s. Wiimse „häda“ sõna juures ärkasin ma.

K a d r i. Ja mis sa nüüd mõtled?

B r i t s. Müüd, tädi, andte head nõu!

K a d r i (tõrwale). Seda wõime ju weel leida.
(Waljusti.) Kui sul nüüd julgus oleks siia tulla
ja kodukäija ennast sulle näitaks, mis sa siis teeks?

B r i t s. Ma paluks teid homme juba pulma
sead ära tappa.

K a d r i. Kas see sinu õige sõna on?

B r i t s. Ah! Kui inimene waimudega hä-
das on, siis ta enam ei naljata.

K a d r i (tõrwale). Dota pois, tahan sulle
kodukäija teha, nõnda et sa tunned! (Pritsule.)
Kuidas waim wälja nägi?

B r i t s. Pikk walge rüü seljas, nagu tont
kunagi!

K a d r i. Ja jah, nõnda ütleswad teised teda
ka näind olewat. — Müüd on kell warsti pool
kaksteist, teised lähewad ka peagi magama ja
mina kah. Olen kartlik, poen woodi ning tõm-
ban teki üle pea. Ära aga kardä, kui waim tuleb,
ega ta sulle midagi ei tee!

B r i t s (üksi). Mõistan tädi, mõistan! Pead
warem üles tõusma, kui mind petta tahad! Dota,
maksan sulle kuhjaga tagasi!

Doora (sisse haigutades, tüinal käes). See puudus veel, et üks wana sõdur kogu õhtu oma walega uhkustab! (Britsule.) Head ööd, kelm! Tahab tuppa minna.)

Brits. Jääge veel natuke siia, ilus onutütreke!

Doora. Mis tarwis? Olen unine!

Brits. Dotasin juba tükk aega teid!

Doora. Mis te siis tahate?

Brits. Mul on midagi südamel.

Doora. Wiist jälle mõni kelmistükk!

Brits. Mida te mul peate aitama läbi teha.

Doora. Mina? Veel parem!

Brits. Teie teate ometi, et teid ärawõtma pean?

Doora. Beate? Wäga ilus!

Brits. Tahate ka!

Doora. Sooh? Mis ajast?

Brits. Olesin juba ammu tahtnud, aga mitte sedamoodi kui tädi tahab. Kosjawiina juua, isa ja ema käest „jaa“ sõna wastu wõtta ja wiimaks veel wana naistega kiriku sõita ja nõnda edasi — seda ma ei taha!

Doora. Kuidas siis?

Brits. Sõidame öösse, ilma kellegi teadmata õpetaja juure! See on alles algupärane! Nõnda saame pruutpaariks nagu lennul!

Doora. Kas te hull olete? Milleks meil seda tarwis? Wanemate loaga —

Brits. No, see'p see on. Kolmekümne kilomeetri peal kõige wirgem pois, Brits Anilane peab endale naist wõtma nagu mõni wana freeflane. Parema jään ma eluks ajaks poisimeheks!

Doora. Imelik inimene, ega me ennaft ometi wõi ilma naeruks teha!

Brits. Mis ilma naeruks? Mis meil ilnaga asja? Ega meie ilma, ega ilm meid ei wõta. Nagu ütlesin, postwanter on aiawärawa taga walmis, tulge keskööl oma toast wälja, mina wiin teid wanfri juure, ja hurraa! — Minema! Öö sõidame mööda metsi ümber, see teeb nalja, hommiku wara sõidame õpetaja juure, anname üles, et abielluda tahame ja õhtul tuleme kui pruut ja peigmees koju, ning naerame tädi kõige oma kosjawiinadega wälja.

Doora. Sest ei tule midagi!

Brits. Rahju küll! Siis ei tule ka kõigest sest asjast midagi wälja.

Doora (hiritades). Arwad, et mul sellest hale on?

Brits. Noh, ma mõtlen ometi, — wiks pois 50 tuhat krooni —

Doora. Kes aga igapäew 50 tuhat hullu tempu teeb!

Brits. Teie hoole all saaksin wagaks nagu lammas.

Doora. Jaa, kui ma seda teaks —

Brits. Ma töotan teile seda!

Doora. Noh, tahan selle weidra nõu üle järele mõelda. Head ööd!

Brits. Järele mõelda? Mis seal weel mõelda? Üks, kaks, kolm, järsku kohe!

Doora. Minge metsa!

Brits. Posthobused on aiawärawa taga walmis!

Doora. Kas te hull olete?

Brits. Kulla pai musumagus Doora!
 Ürge jonnige kauem vastu! Wähe aja pärast
 oleme pruut ja peiu ja sejt saab naerda eluks ajaks.

Doora. Kas te ikka tõe juttu räägite?

Brits. Ja muidugi!

Doora. Ja wanter on tõesti juba seal?

Brits. Oma aknast võite teie seda näha.

Doora (kõrwale). Niimoodi saaks asja küll
 kõige hõlpsamini joonde!

Brits (kõrwale). Ta on nõus!

Doora. Aga teised on alles ülewal, mõni
 wagt näeb!

Brits. Selle vastu leiame nõu. Kas
 waiame kardate?

Doora. Waiame? Ha=ha=ha!

Brits. Seda parem! Teie teate ometi, et
 siin toas waiame olla nähtud?

Doora. Tühi lori!

Brits. Üks walge naisterahwas näidata
 ennast siin!

Doora. Wananaiste jutt!

Brits. Muidugi, muidugi! Aga see tuleb
 meile õnneks. Nii pea kui kell 12 lööb, võtke
 woodilina ümber pea ja tulge wälja, siis jookse-
 wad kõik teie eest paktu.

Doora. Ja kust ma teid leian?

Brits. Mias, suure õunapuu all.

Doora. Olgu siis! Tahan teie soowe täita,
 aga sellel tingimisel et teie edespidi igaford minu
 tahtmist täidate.

Brits. Igal ajal!

Doora. Mis kell on?

Brits. Peaaegu 12!

Doora. Noh, olge aga walmis! Niipea kui Tiiu oma tuppä läheb, wõtan ma lina ümber pea ja tulen! (Ära.)

Prits (üksi). Sest saab tore nali! Nüüd ootame siin, mis weel tuleb. Aga kus?! Laua all kõige parem! Üks tulebki wiist juba! Ruttu, ruttu! (Poeb laua alla.)

Jaak (tuleb allohwitseriga, näitab talle tuba). Sinna tuppä, sõber, heidad magama! — Nüüd on ka tänaseks küllalt! — Oli üks hapu päew! Homme enne kella 12, ärge ajage mind üles. Kas kuuled, Tiiu? — Head ööd!

Allohw. Head ööd, unekott.

Jaak (ära).

Tiiu (ühes allohwitseriga tulewad sisse). Armas, kallis isa! Seda õnne, ometi ford sinu juures olla — on nagu näeks ma und!

Allohw. Tuhat ja tuline! Tüdruk, oled ja aga suureks ja ilusaks kaswand!

Tiiu. Ja heaks olen ma kaswand. Seda tohin ma eneseist wiist küll öelda.

Allohw. Kindlasti! Ilma sinu kingituseta oleks mul sageli puudus käes olnud.

Tiiu. Kuidas, isa?

Allohw. Ütle ometi, kust ja nii palju raha saad?

Tiiu. Mis raha?

Allohw. Noh, sa oled mulle ju kolme aasta sees nii mõnegi hea summa saanud.

Tiiu. Mina?

Allohw. Ja muidugi sina!

Tiiu. Ma ei saa su jutust aru!

Allohw. Wälk ja pauk! Milleks seda siis salata?

Tiiu. Ei tõesti —

Allohw. Hea küll, homme räägime selle üle pikemalt. Nüüd tahan magada. Hea, et see üleannetu pois on mul enam täna ette ei tulnud, firewase pärast! Küll ma oleks teda tuuseldand!

Tiiu. Ah, armas isa, kui tema wallatused maha arwata, siis on ta ometi parem inimene ilmas!

Allohw. Võib olla. Aga see temp, mis ta mulle täna tegi —

Tiiu. Oli üks koerustükk, milliseid ta iga päew teeb, aga neid teeb ta ka igapäew ilusa tegude läbi jälle heaks.

Allohw. No, annaks Jumal!

Tiiu. Ta on kogu küla heategija! Ka minagi olen talle mõnegi rõõmsa tunni eest tänu wõlgu. Salamahhi, isa, ma arwan, ta armastab mind ja mina — olen talle kõigeft südamest hea.

Allohw. Soo?

Tiiu. Tema tahab mind wist naiseks wõtta ja mina olekjin temaga väga õnnelik!

Allohw. Selle tuulispeaga?

Tiiu. Ma tunnen ta südant.

Allohw. Noh, tahan teda ka tundma õppida. Täna aga ei taha ma enam muud kui magada. Head ööd, mu laps! Arwatawasti on mul hea uni! (Oma tupp.)

Tiiu (kustutab küünlad lauast ära). Mina küll täna und ei saa — Brits, Brits! Kui sa teaks, kui väga ma sind armastan! (Oma tupp.)

Brits (üksi, pistab pea riidega taetud laua alt wälja). Armastad sa mind tõesti? Noh, siis tahan ma mõistlikuks inimeseks saada! — Mitte

üht hullu tükki ei tee ma enam, olgu siis see wiimane! — Kuule! Kell lööb kaksteist. (Kell lööb.) Waimude tund! — Hää, et Tiiu tule ära kustutas, kuuwalgel näib asi weel koledam. — Ma arwan, üks kobistab juba. (Tõmbab pea laua alla tagasi.)

Kadri (tuleb sisse, piff walge rüü ümber, walge rätt ümber pea ja näo).

Doora (tuleb teiselt poolt wastu, woodilina ümber pea).

Kadri (tulles tasakesi). Brits ei ole weel siin!

Doora. Ma pean weel öösel ümber hulkuma! Jah, mis ei tee inimene kõik raha pärast. (Mõlemad tulewad lähemale, näewad üksteist ja kiskendawad. Doora laskeb lina maha langeda; Kadri wistab rāti maha: mõlemad jooksewad oma tubadesse tagasi.)

Brits (roomab poolest suadik leua alt wälja, paneb põlwili seistes käed puusa ja naerab. Wiimaks tõuseb üles). Ahaaa! Mu preilid ja proudad, teine lord te enam tontti ei tee! — Lahinguplats on arwa mahajäätud warandust täis. Nüsa onutütre woodilina on siin — ja üks walge pearätt. — Aga pea nali jäi pooleli. Mõlemad jooksid ära, mis siis nüüd härra Selikuuriist saab? Ma lubasin temale ju ühe armukeste sokutada — mis pagan ma nüüd teen?

Saak (tuleb lambiga oma toast). Mis pagana kära see siin on? Öösel tah ei saa inimene rahuliste magada!

Brits (kõrwale). Sina tuled mull just nagu kutsutult!

Saak. Mis? Sina, Brits, weel siin ööse ülewäl?

Brits. Ah, kulla onu, sain ühe hirmsa selmuse jälgedele!

Jaak. Hirmus ehk mitte hirmus, mina tahan magada. Kas kuuled Brits? Magada tahan ma!

Brits. Ka siis, kui karta on, et teie oma kõige kallimast varast ilma jääte?

Jaak. Minu kõige kallim vara on rahu.

Brits. Aga tädi? Teie abikaasa?

Jaak. Ah soo, jah, see on mul küll ka veel üks varandus. Mis tentaga on?

Brits. Raske, raske lugu!

Jaak. Kas ta surnud on? Jumal võtku teda armuga oma rahu riiki!

Brits. Hullem kui surm! Willa-Hans on jälle wäljas —

Jaak. Willa-Hans? Mis mees see on?

Brits. Kas teie ei teagi? See juur kelm kes mitu korda juba raudus oli, aga ikka jälle pages? Siinamaale lõhtus ta aitu ja warastas hobuseid, nüüd hakkab ta inimesi warastama?

Jaak. Inimesi? Mis ta nendega teeb?

Brits. Seda mis rööwlib Itaalias sage-dasti teewad. Nad wiivad, kui kätte saawad, mõne rikkama inimese oma urkasse ja saadawad siis nõudmise, et omakšed wangi kalli hinnu eest wälja peawad lunastama. Kui seda ei tehta, wõi wägiwalda hakatakse pruukima, siis tehtakse wangid külmaks, see on, tapetakse ära. Sedasama hakkab nüüd Willa-Hans meil tegema. Tädi on tal praegu käes —

Jaak. Kuule, Brits, jutusta mul seda õige homme, praegu olen ma väga unine. (Tahab minna.)

Brits. Aga homme on see juba hilja!

Jaak. Usu mind Brits, mina pole Kadriist iial jagu saanud, ega Willa-Hanski temaist üle saa!

Brits. See'p see on. Tädi on mehiſe meelega ja aitab ennast ehk iſegi läbi —

Jaak. Jaa, jah, küll ta iſe nõu leiab. Teda ei pea ju ükski wägi finni. Head ööd, Brits! (Tahab jälle minna.)

Brits. Aga mis tädi selle kohta ütleb?

Jaak. Jaa, siis uriseb ta muidugi!

Brits. Kui ta ainult uriseks, jee ei teeks weel wiga; aga ma kardan, ta ei laſe teid enam neljal nädalal ſilmi finni panna.

Jaak (kohtunult). Mis ſa ütlesid? See oleks ſurm!

Brits. Aga kui tädi kuuleb, kuidas teie kõik, mis iial wõimalik, tema kaitsmiseks teind olete, ah, kuidas ta teid siis hellitab!

Jaak. Sul on õigus, ma tahan midagi teha. Kas ta juba ära on wiidud?

Brits. Ei, weel mitte, aga nad lähewad kohe minema. Willa-Hans on praegu tädi kambris.

Jaak. Kuidas? Seda ma ei ſalli! Dota, ma lähen ſisse, saagu mis ſaab!

Brits. Urge minge, tal on kuus mõrſukat ühes.

Jaak. Ma ajan poisid maast üles!

Brits. Meid jootis Willa-Hans purju! Nad magawad nagu kotid. Kas te ei kuulnud kuidas tädi kiſendas?

Jaak. Jaa, jaa, Kadri karjus päris kurja häälega.

Brits. Nüüd on ta wait. Wiſt on nad tal rästi ſuu ette ſidund, et ta häält teha ei ſaaks.

J a a f. Waene Kadri! Ta ei läbe ju muidu silmapilkugi wait olla, muudkui lõugab alati!

B r i t s. Katsuge nüüd ruttu nõu pidada.

J a a f. Ja, mis ma pean tegema?

B r i t s. Wäewõimuga muidugi ei saa midagi, aga katsume kawaluslega. Rööwritel on hobused ja wanter aiawärawa taga walmis, millega nad saaki tahawad ära wedada. Ajage siit see walge rüü selga ja siduge see rätt ümber pea, siis näete te wälja nagu tont. Minge siis wantri juure ja mina tulen ja tõstan teid wantrisse. Kui nüüd rööwliid tulewad — südame tunnistus pole neil muidugi mitte puhas — siis hakake nendega toleda häälega kõnelema — küll te näete, nad arwawad teid waimu olewat ja panewad plehku!

J a a f. Jah — kes seda teab!

B r i t s. Noh, katsuda wõite ju ometigi! Mõelge, kuidas tädi teid siis tänab ja teid magada laheb, nii kaua, kui aga ise tahate.

J a a f. Wast saan kanade karjatamisest ka lahti?

B r i t s. Kõigil kanadel wõetakse siis homme kõri maha.

J a a f. Kas sel kollasel wene kufel kah?

B r i t s. Ka sellel!

J a a f. Jah, kui ma seda teaks! —

B r i t s. Ärge mõelge kaua, waid tulge! (Kisub tal wägisi walge rüü selga ja seob rāti ümber pea nii, et ninants weel waewalt wälja jääb.) Nüüd ruttu! (Wüüb ta wälja.)

J a a f. Beaks nad aga ruttu tulema, muidu tuleb mul uni peale.

E e s r i i e.

Wiies waatus.

B r i t s (hüüb sisse). Pole veel hingegi näha. Oleks ometi pagana huwitaw teada, mis sest õigest naljast wälja tuli. (Naerab röömsalt.) Ha-ha-ha! Mu julge täditütar kisendas ometi kõigest jõust, nagu pöršas wardas! Magab wiist veel? Noh, maga aga peale, peale niisuguse hirmuöö! Aga nüüd oleks mul kohane aeg Tiuga juttu ajada. Hm! Lori kõik — sealt kuulen ma juba oma armsa tädi hommikuseid kõhatusi.

K a d r i (sisse, kartlikult ümber waadates). Ah, jina Brits! Kui hea, et ma sind siit leian!

B r i t s. Hommikust, armas tädi! Nähtawasti ei magand te täna öösel hästi?!

K a d r i (ohtab). Sõbagi ei saanud silmale!

B r i t s. Mina samuti!

K a d r i. Kuidas? Mispärast siis?

B r i t s. Ootasin kodukäijat! Aga see ei tulnud! —

K a d r i (waatab argset ringi). Ära tee pattu, kallis Brits!

B r i t s. Ei sugugi, armas tädi, kuid waim ei näidand end!

K a d r i (ohtab). Oh — jah! Näitas küll!

B r i t s. Mina ootasin ilmaaegu!

K a d r i. Kui sa teeskööl toas oleks olnud! Mina nägin teda!

B r i t s (teestleb ehmatust). Mis? Teie?

K a d r i. Oh, kallis Brits, minu wiimne tunnife on ligi!

B r i t s. Minge ikka!

K a d r i. Meie suguwõjas on seda juba ammu tähele pandud. Kellele walge naisterahwas end waimuna näitab, see sureb wähemalt 7 nädala jooksul. Minu ema ja wanaema, rahu nende põrmule, nägid mõlemad seda waimu! Ja mina nägin täna öösel kah!

B r i t s. Ah, tühi jutt, tädikene!

K a d r i. Ei ole, kallid Brits, ei ole! Tean seda kindlasti. Aga sinu wastu waewab mul üks raske patt südames!

B r i t s. Minu wastu?

K a d r i. Jah! Tahan oma südamepiina fergendusjeks kõik üles tunnistada. Ma sundisin ju kadund isa oma tahtmise järelle testamenti tegema.

B r i t s. Ohoo!

K a d r i. Ma käisin talle seni peale, kui ta haigusjast pool mõis.usetas, seda tegi, mida mina tahtsin.

B r i t s. Wäga ilus? Mis?

K a d r i (põuest testamenti wõttes). Siin ju testament on! Kisu ta lõhki, põleta ära, wõi jäta Doora waejeks wanatüdrufuks — tee mis tahad! Anna aga mulle mu raske patt andeks, et ma rahus wõiksin surra!

B r i t s (wõtab testa mendi). Wäga hea! (Purskab naerma.) Ha-ha-haa! Seeford õnnestas mu nali hirmsasti! (Pühalikut.) Oigu siis, armas tädi, teie patud on teile andeks antud! Surge jumala nimel! Ha-ha-ha! (Jookseb ära.)

K a d r i. Mis? Ta hirwitab? Tema nali õnnestas? Mis ta küll sellega mõlles?!

Doora (tuleb kartlikult ümber waadates toast wälja ja räägib tasase häälega). Hommikust, armas mamma! Sa näid üsna kahwatu?!

Kadri. Sina samuti.

Doora. Ah — mina nägin üht hirmust waimu! —

Kadri. Sina? Waimu? On see õige?

Doora. Brits ajas mulle eile õhtul kangesti peale, et ma temaga kellegi teadmata õpetaja juure sõidaksin. See tegewat temale nalja.

Kadri (hinge hoides). Edasi, edasi!

Doora. Ma pidin end kodukäijaks riietama ja siis oma toast wälja tulema.

Kadri. Kodukäijana?

Doora. Ma arwasin, et ometi Britsu raha wõitnud olen ja tulin —

Kadri (kõhendades): Sina? Sina olid see?

Doora. Aga see oli siiski hirmus! Waevalt astusin oma toast wälja, seal seisjis mu ees üks hirmus tondikuju!

Kadri. Kuidas ta wälja nägi?

Doora. Sarwed peas, pikad küüned ja kabjad — ühesõnaga üks hirmus inetu wana naine.

Kadri (wihafelt). Hirm tegi sind pimedaks!

Doora. Mulle näis, nagu oleks waim sinu toast wälja tulnud!

Kadri. Müüd saan ma alles aru! Ja mis sa tegid waimu nähes?

Doora. Kõwendasin ja jooksin tuppa tagasi.

Kadri. Ja waim?

Doora. Kõendas sama waljusti. Kuhu ta kadus, seda mul polnud aega waadata.

Kadri. Ah, tütrekene, meid on rängalt petetud!

Doora. Kuidas nii?

Kadri. Mina olin see waim!

Doora. Sina?

Kadri. Brits meelitas mind kawalusega seda tegema. Ja nüüd tunnistasin ma, igawene tola, talle eglise hirmuga kõik ülesse. Niisugune kaabakas! Missugune —

Doora. Armas mamma, kui lugu nõnda, siis peame küll suud pidama sest muidu sattume inimeste naeru alla.

Kadri. Aga mina pean kellegi turjal oma wiha wähendama! Kus on Jaak? Jaak!

Doora. Ist! mammatene, sealt tuleb keegi. Teeme, nagu poleks midagi.

Allohw. (tuleb). Hommikust lapsed, hommikust! No, oli see alles uni!

Kadri. Kas magasite rahulikult täna öösel?

Allohw. Ja muidugi! Miks siis mitte?

Doora. Siin toas juhtus südaööl mingisugune kära.

Allohw. Ma tahaks teada, mis kära see inimene nii kergesti kuuleb, kes päewas oma 30 kilomeetrit maha on wehkind. Minu woodi ees oleks iegi kahur wõind pörutada, ma poleks silmagi liigutand!

Brits (tuleb). Tere hommikust, armas onu!

Allohw. Tere, tuulispea!

Brits. Nähtawasti magasite hästi?

Allohw. Täielikult!

Brits. Wististe olete siis heas tujus?

Allohw. Kõigeparemas, mis weel üldse olla võib, muidu oleks ma sinuga juba eilase koerustüki üle rääkind!

Brits. Jäta teiseks korraks, armas onu! Unusta see üsna ära, sest mul on sinu lahkest ja headust kindlasti tarwis! Andke mulle Tiiu naiseks!

Allohw. Soo? Koh, pois, nõnda ruttu see ei lähe!

Brits. Ma olen mees! Tootan seda!

Allohw. Aga isa testament?

Brits. Tädi wabastas mind sellest!

Allohw. Tõesti? On see õige?

Brits. Rääkige, kallid tädi! Selge seda weel kord, mida te mulle mõne minuti eest nii armulikult lubasite.

Kadri (wiha alla surudes). Jah — et ma näen, et ta teie tütar nii südamest armastab —

Doora. — Ja et mina teda nii kui nii ei taha —

Allohw. Kui lugu tõesti sarnane on, siis — aga, kas sa, pois, ka seda tublit tüdurut wäärid?

Brits. Praegu küll mitte, kuid edespidi kindlasti.

Allohw. Ta hea laps on mind 3 aasta jookkul palju rahaliselt aidand. Mitmel korral on ta mulle raha saatnud!

Kadri. Mis? Tiiu teile raha saatnud?

Allohw. Wist on ehk kallid sugulased teda seejuures toetand?!

Kadri. Ei sugugi, ei sugugi! Ja kui ta teile peaks olema raha saatnud —

Allohw. (wähele). Jaa-jah, nii mõnegi krooni! —

Kadri. — Siis pean küll kahjuks arwama, et ta seda raha mitte lubatud wiisil —

U l l o h w. (wihajelt). Mis? Tuhat ja tuline, kas tahate mu last wargaks teha?!

K a d r i. Seda pole ma öelnud, kuid minult pole ta punast pennigi saand!

U l l o h w. Wälf ja pauk, kus on Tiiu?

B r i t s. Rahu, armsad sõbrad, ärge asjatult ärrituge! Mina wõin teile selle jaladuse awal-dada — kuid — näete, sealt tuleb ööwaht, ennem kuulame mis tema tahab.

Ö ö w a h t. Andke andeks jaksad, et tülitan, ma tulin teadustama mis öösse sündis.

K a d r i. Mis? Juba isegi ööwahil on see teada?

Ö ö w a h t. Nii tagawärawa juures seisid hobused ja wanter. Sada sammu eemal, umbes muidugi, seisid üks walge ratsaniik. Waewalt löi kell 12, seal tõsteti üks walges rõiwis naisterahwas wantrisse, kutsjar hakkas kihutama, kuna naine hirmsa häälega kisendas.

U l l o h w. Mis — see — tähendab?

Ö ö w a h t. Njassin silmapilk poisid ülesse ja need läksid põgenejaid tagaajama. Poisid olid ühe neist tabanud.

K ö i k (uudishimus läbisegi). Kes see on? Kes?

Ö ö w a h t. Linna noorhärja.

K a d r i. Selikuur?

D o o r a. Kelm niisugune!

U l l o h w. Ja naisterahwas?

K a d r i ja D o o r a. Kes muud kui Tiiu!

B r i t s. Tiiu ta ei ole!

U l l o h w. Wälf ja pauk! Tiiu ta ei ole!

Ö ö w a h t. Naisterahwas oli pärast õige waitseks jäänd ja fogu aja magand.

Kadri (leidslikult). Tont wõtku, see pole ju keegi muu, kui kõõgi Riinu!

Dõwah. Sealst see linna noorhärä tulebki!

Selikuur (tuleb, käed seotud. Teda saadawad poisid, suured madjakad lões).

Doora (pilkawalt). Tere hommitust, härra Selikuur!

Kadri. Kuidas julgete weel endid näidata?

Selikuur. Kui ma midagi parata saaks!
(Waatab haledalt poiste peale.)

Brits. Jui, linnahärä, kes siis end nõnda ruttu tabada lasseb!

Selikuur. Nende hobuste närudega ei pääse kusaqile!

Kadri. Teie käest saame ehk teada, kes see naisterahwas on, keda te minema aitasite?

Selikuur. Miks mitte. Ma ei salga — see on Tiiu!

Rõik (imestanult). Tiiu?!

Allohw. Mis? Minu tütar? Härra, ma murren te koela!

Selikuur. Andke andeks, allohwitseri-härä, kuid teie tütar tuli ise minuga kaasa!

Kadri. On see wõimalik?

Doora. Seda ma arwastin! Ha-ha-haa!

Allohw. See ei wõi ilma peal tõsi olla!

Brits. Muidugi mitte!

Selikuur (Britsule). Ka teie ütlete seda? Ise ju ometi andsite mulle Tiiu kirja?

Allohw. Mis? Kiri Tiitult? Ruttu jia!

Selikuur (kirja andes). Palun, jün ta on?

Allohw. (lugedes). Ei, see pole tema kiri!
Matu pettus!

Doora (waatab kirja). On, on! See on Tiiu kiri.

Brits. Kindlasti on!

Alloh w. Tuhhat ja tuline, aga mina ütlen, et ei ole! (Wõtab põuest kirjapaki). Siin on mul ju terwe pakk kirju Tiiult! (Näitab neid.)

Doora. See on Britsu käekiri!

Alloh w. Mis? Sinu?

Brits. Minu jah, onukene!

Kadri ja Doora (naerawad).

Alloh w. Siis seleta ometi, pois! —

Brits. Mis seal seletada ongi! Tiiu andis mulle sageli lahtiseid kirju teile saatmiseks. Ma teadhin, et te puuduses elate, kirjutajin kirjad ümber, wgnin raha sisse ja saatsin teile.

Alloh w. Sellest ei saa ma ikkagi aru! —

Selikuur (uhkustades). Näete siis, et kiri on ikkagi Tiiult!

Brits. Tiiult küll, kuid mitte teile, waid isale.

Selikuur. Ja teie julgete mulle niijugust —

Brits (wähele). Teie lubaga, jaa!

Selikuur. Oma tühja loriga ei wõi te siiski mulle midagi halba teha. Paremaks tõendusseks minule on asjaolu, et Tiiu weel praegu all hoowis wantris istub.

Brits. Siis laske ta tuppä tulla!

Kadri (poistele). Minge ja tooge see naine tuppä! (Poisid ära.)

(Üldine waidlus lausetel: „See on Tiiu! Ei ole!“)

Tiiu (tuleb oma toast). Kuulsin siin hirmust fära —

Kõik (läbijegi imestanult). Tiiu!

Brits. Noh, näete nüüd, seal ta ongi!

Tiiu. Jah, aga — aga — miks te mind nii wahite ja —

Kadri. Kas sina ei istund siis wanfris?

Doora. Kas sa ei jooksnud temaga ühes ära?

Allohw. Kas need pole sinu kirjutatud kirjad?

Tiiu. Taewas hoidku, ma ei mõista —

Brits. Doodake, ma kuulen seletust juba tulewat!

Jaak (tuleb poiste wahel. Ta on tundmatu seni rätikutesse ja linadesse mähitud. Poised ära.)

Brits. Seal see küsimusmärk ongi!

Kõik (imestawad).

Allohw. Tuhat ja tuline, on aga jäme naisterahwas!

Doora. Muidugi, et kõõgi Riinu!

Kadri (enejes). Issand jumal! Minu linades.

Allohw. (Jaagule). Olge nii lahked, ilus preilitene ja mählige oma pea linadest wälja!

Doora. Näidake ka meile oma ilusaid, uniseid silmi!

Selikuur (hirmunult). Kes te olete?

Allohw. Ta waene ei saa ju hingatagi hästi!

Doora. Tahaksin näha, milline maitse härra Selikuuril õige on? (Tõmbab rästi Jaagu pea ümber. Kõrisedades.) Papa!

Kõik (täbisegi). Mees? Wend? Onu? Härra Tasandus?

Brits (salaja rõõmsalt Tiiule). See naljatrick õnnestus mulle üle kõige!

Tiiu (mossis). Kelm niisugune!

Jaak (wahib tardunult ja imestanult näolt näole).

Kadri. Ah sina kuriwaim! — Mo seleta ometi! —

Ullohw. Tuhat ja tuline, sina, wennas!

Doora. Ütle ometi, papafene —

Jaak (wiimaseft linast wabanedes). Jah, lapsed, kes seda oleks wõinud uskuda!

Ullohw. Kuidas sa selle rööwli küüft jattusid?

Kadri. Seda sa muidugi isegi ei tea!?

Jaak. Wäga hästi, eit! Väfsin sind päästma!

Kadri. Mis? Mind? Kelle käest?

Jaak. Rööwlite käest, teadagi! Küüft aga Britsu käest järele. Mina olen wäfsind ja tahan puhota!

Kadri. Kas Britsu kurjalooma käsi siin jällegi tegewuses on?

Jaak. Ära sa lärma, eit! Seeford on temal täielik õigus! Mina ju ise oma kõrwaga kuulsin, kuidas sa õöse kiskendasid!

Kadri. Mis sinul sellega tegemist oli!

Jaak (waitib). Ah jah. Muidugi!

Ullohw. Mis te siis kiskendasite, armas wennanaine?

Kadri. Doora kiskendas!

Doora. Kuidas 'nii, mamma? Sa ise kiskendasid ju palju kõwemini!

Ullohw. Mis üle siis? —

Kadri (näitab Britsule). Selle koerustükkide üle. Et jumal mulle ka niisuguse risti on kaela saatnud! (Wihaselt Britsule.) Wõta oma raha ja kao kõige oma Liuga, aga ära mulle enam silme ette tule! (Uksti paugutades ära.)

P r i t s (üliröömsalt). Seda ma teengi, kallis tädi! (Saarab Tiiu kae.) Tule minuga, Tiiufene, läheme! (Tõmbab Tiiu järele.)

T i i u (wastu punnides). Oled ja hull peast Prits?

P r i t s. Ei ole! Wastupanek ei aita midagi, sest ja oled minu pruut! Isa lubas seda! Täna jooime kosjawiinad ja pühapäewal on pulmad. Tule, tule, armsam! (Mõlemad ära.)

A l l o h w. Tuhad ja tuline! Pean vaatama, kuhu nad läksid, wiib mu tütre weel käest ära! (Ära.)

D o o r a (Selikuurile.) Ja teie siinolek, härra Selikuur, ei walmista loomulikult enam kellelegi rõõmu! Jumalaga! (Ära.)

S e l i k u u r. Niisugune tembutus! Härra Tassandus, sellest te ei pääse! Te peate minuga kahewõitlusele tulema!

J a a k. Mina wõi?

S e l i k u u r. Seda häbi, mis mulle teie majas tehti, wõib ainult weri andestada!

J a a k (wäsinult naerdes). Ehehee! Mina nüüd küll ei tule, aga kui teil just nii hea tuju tappa saamiseks on, siis kutsuge mu wennas. See on wana suurtütimees! Ma saadan talle kohe järele. Muidu tuleks ma ise, aga teate see õõsine jant — aeh! (Saigutab.) — see wäsitas mu päris ära. (Hõistab.) Wennas!

S e l i k u u r. Ist! Pidage! Mina — mina — ma pean praegu asjatoimetuste pärast linna sõitma. Homme — homme! (Siilib wälja.)

Jaak (istub laua äärde ja toetab pea lauale).
 Ah ja esjute jah! Ennem teine minu vastu
 nii lahke ja libe, et ei saa peos hoida, nüüd
 korruga tahab maha põnimutada! (Waatab haigu-
 tades ümber.) Ons' nad nüüd kõik ära? Juma-
 lalle tänu, ära jah! (Pead nitutades.) Nõndaiks! —
 Head ööd, mu sõbrad! (Minub.)

E s r i e.

Lõpp.

Tavet Mutsu

Teatriraaamatukogu
Teatritarbed.

Näidendid eesti, saksa ja vene keeles

Naljamängud, draamad, jandid. Sisult:
isamaalikud, seltskondlikud, revolutsi-
oonilised, kriminaalsed, rahvapärased,
sotsiaalsed, ühiskondlikud, sportlikud.
legendid, piibli ainetel, paroodiad jne,

Laulumängud, operetid.

Ühe, kahe, kolme ja enamvaatuslikud.
Soolod, duetid, terzetid, naljaettekanded
ühele, kahele ja kolmele meestegelasele.
päevakohased kupleed jne. jne.

Näidendid noorte ja õpilaste elust.

Pühademängud, muinasjutulised, õpet-
liku sisuga, koolielust, ainult poiss- või
tütarlastele jne. jne.

Teatrikäsiraamatud, nimekirjad.

Jumestus-, näitekunsti-, lavaliiikumis-
õpetused. Kataloogid, kus näidendite
sisuseletus, dekoratsioon, tegelaste arv
ära tähendatud. Lavategelaste tööd
ja elulood. Kostüümide valmistamis-
õpetused jne. jne.

Saadaval: pidupiletid, konfetid, serpendiinid,
amorpostkaardid, jumestusabinõud

